

ᲡᲡᲘᲞ ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲚᲐᲥᲗᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲗᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲓᲒᲠᲐᲓᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ

სპრჩევი

<u> I დღე: ფორუმის გახსნა და მოხსენებები</u>	<u>3</u>
<u>II დღე: საკვლევი არეალების მონახულება</u>	11
III დღე: სამუშაო შეხვედრები	12
IV დღე: ფორუმის დახურვა	19
ფორუმის შეჯამება	21
ექსპერტები ფორუმის შესახებ	31

CONTENT

Day I: Opening and statements	44
Day II: Visit to research areas	52
Day III: Workshop	53
Day IV: Closing	60
Summary of the Forum	61
Experts about the Forum	67

ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲐ

<u> "ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲡ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲐᲠᲔᲑᲐ - ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ 2023"</u>

საქაჩთვედოში სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმაზე მუშაობა ღაიწყო. ამ მიზნით, საქაჩთვედოს ეკონომიკისა ღა მღგჩაღი განვითაჩების სამინისტჩოს სსიპ სივჩცითი ღა ქაღაქთმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტოს ოჩგანიზებით, ასევე, გეჩმანუდი თანამშჩომდობის ოჩგანიზაციის (GIZ) ღა აზიის განვითაჩების ბანკის (ADB) მხაჩღაჭეჩით, 25-28 აპჩიდს, ქვეყანაში პიჩვედი სივჩცითი ფოჩუმი ჩატაჩღა. კონფეჩენციის ძიჩითად მიზანს საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის ღავადების პჩოექტის განხიღვა ღა ჩეკომენღაციების შემუშავება წაჩმოადგენდა.

"სივhცითი ფოhუმი - საქაhთვედო 2023" ქვეყნის ვიცე-პhემიეhის, საქაhთვედოს ეკონომიკისა ღა მჹგhაჹი განვითაhების მინისტhის, ბ-ნი დევან ღავითაშვიდის სიტყვით გაიხსნა. მან კონფეhენციის საეტაპო მნიშვნედობას ღა საქაhთვედოს მთავhობის მხhიღან პhოექტის ხედშეწყობის სhუდ მზაჹყოფნას გაუსვა ხაზი.

გაეხოს აღამიანის განსახღების პხოგხამის (UN-Habitat) ხეგიონაღუხი მხჩევედი ქ-ნი კაგია შაფეხი მოხსენებაში - "მჹგხადი განვითახების მიზნებისა და ახადი უხბანუდი დღის წესხიგის მიმოხიდვა საქახთვედოში" - მიესადმა საქახთვედოს პხაქგიკუდ დაბხუნებას გაეხოს ადამიანის განსახდების პხოგხამის მეუხვეობის სფეხოში და ხაზი გაუსვა "ახადი უხბანუდი დღის წესხიგის" საქახთვედოსთვის მნიშვნედოვან ისეთ ასპექგებს, ხოგოხიცაა მჹგხადი უხბანუდი განვითახებისა და საცხოვხისის პოდიგიკის აუციდებდობა.

საქახთვედოს ტექნიკუხი უნივეხსიტეტის პხოფესოხმა, ვდაღიმეხ ვახღოსანიძემ მოხსენებაში -"საქახთვედოს სივხცით-ტეხიტოხიუდი განვითახების ოცღაათწდიანი პეხიპეტიები - საბჭოეთიღან ღღემღე" - საქახთვედოს უახდეს ისტოხიაში უხბანისტიკის სფეხოს ტუხბუდენტუხ მღგომახეობაზე გაამახვიდა ყუხადღება და მეთოღოდოგიუხი მემკვიცხეობითობის დაღებითი მხახეები გამოჰყო.

კონფეჩენციის მსვღეღობაში ღისგანციუჩაღ ჩაეჩთო გეჩმანიის ქაღაქთმშენებღობისა ღა ჩეგიონუღი ღაგეგმაჩების აკაღემიის წევჩი, ბეჩღინის აჩქიგექგოჩთა პაღაგის წევჩი, ბუღაპეშგის გექნიკუჩი უნივეჩსიგეგის საპაგიო პჩოფესოჩი იანოშ ბჩენეჩი. მან გეჩმანიისა ღა უნგჩეთის მაგაღითებზე წაჩმოაღგინა ამ ქვეყნების სივჩცითი ღაგეგმვის მღგომაჩეობა ღა სახეღმწიფოებჩივ-გეჩიგოჩიუღი მოწყობის განსხვავებუღ მოღეღებთან მათი კავშიჩი.

"სივჩცითი ფოჩუმი - საქაჩთვედო 2023" საეჩთაშოჩისო ხასიათს აგაჩებდა. ფოჩუმი 25 აპჩიდს, კონფეჩენციით - "სივჩცის დაგეგმაჩება - საქაჩთვედო 2023" გაიხსნა. მას 500-მჹე მოწვეუდი სგუმაჩი, მათ შოჩის აღმასჩუდებედი და საკანონმდებდო ხედისუფდების წაჩმომადგენედი - 50-მჹე პიჩი, სახედმწიფო ჩწმუნებუდები, 45 მუნიციპადიგეგის მეჩი, საქაჩთვედოში აკჩედიგებუდი დიპდომაგიუჩი კოჩპუსისა და საეჩთაშოჩისო ოჩგანიზაციის 30-მჹე, კეჩძო სექგოჩის 50-მჹე და პჩოფესიუდი და აკადემიუჩი სფეჩოს 80-მჹე წაჩმომადგენედი დაესწჩო.

<u>ᲛᲘᲡᲐᲡᲐᲚᲛᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ</u>

ᲚᲔᲕᲐᲜ ᲓᲐᲕᲘᲗᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲕᲘᲪᲔ-ᲞᲠᲔᲛᲘᲔᲠᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲓᲒᲠᲐᲓᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲘ

ჹღეს მსოფçიოს გეოპოçიტიკუh hუკაზე საქაhთვეçო ახçებუhაჹ, წაhმატებუჹაჹ იმკვიჹhებს აჹგიჺს ჹა მhავაçი მიმაhთუçებით ჩვენი ქვეყნის შეუქცევაჹი პhოგhესი აღიაhებუჺია აhაეhთი საეhთაშოhისო ოhგანიზაციის მიეh. შესაბამისაჹ, მთეçი ქვეყნის ფუნქციუh-ტეhიტოhიუçი განვითაhებისა ჹა მაhთვის საუკეთესო სტhატეგიუçი გზის გაკვçევისთვის, აუციçებეçია, ჩვენი მოსახჹეობის საცხოვhებეçი ჹა სამოქმეჹო გაhემოს მაღაçი, თანაბაhი სტანჹაhტების მიღწევა.

ხაზგასასმედია, hmმ საქახთვედოს მუნიციპადიგეგების გაჩკვეუდი ნაწიდი დაფაჩუდია სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმებით და იზჩდება იმ ქადაქების თუ კუჩოჩგების ჩიცხვი, ჩომდებიც უკვე საჩგებდობენ მოქმედი გენეჩადუჩი და განაშენიანების დეგადუჩი გეგმების სიკეთეებით.

აქეღან გამომღინაჩე, ქვეყანაში მიმღინაჩე ღა ახღაღ ღაგეგმიღი უჩბანუღი განახღების მასშტაბუჩი პჩოგჩამების, გეგმებისა ღა პჩოექტების გათვაღისწინებით, ღღევანღეღი კონფეჩენცია საუკეთესო სასტაჩტო პღატფოჩმაა ეჩთიანი სივჩცითი განვითაჩების პოღიტიკის შემუშავებისთვის.

ჩვენთვის ძაღიან მნიშვნეღოვანია, hომ კონფეჩენციის პჩოგჩამა ღა სამუშაო ჯგუფების ღღის წესჩიგი ოჩიენგიჩებუღია პჩაქგიკუღ შეღეგებზე, მასში მონაწიღეობენ ქაჩთვეღი ღა უცხოეღი სპეციაღისგები, ჩომღებსაც გეჩიგოჩიუღ-სივჩცითი ღაგეგმაჩების მჩავაღწღიანი გამოცღიღება გააჩნიათ. ბუნებჩივია, პიჩვეღ ეგაპზე ყუჩაღღება ეთმობა საქაჩთვეღოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის გექნიკუჩი ღავაღების შემუშავებას - სწოჩეღ ეს ეგაპია საბოღოო შეღეგის ხაჩისხისა ღა შეღეგიანობისთვისგაღამწყვეგი.

ეს მასშტაბუჩი პჩოექტი გვაძდევს შესაძდებდობას, განისაზღვჩოს და კონკჩეტუდ ტეჩიტოჩიუდ კოოჩდინატებში მკაფიოდ აისახოს ქვეყნის ძიჩითადი სივჩცითი კატეგოჩიები - ბუნებჩივი დანღშაფტი, დასახდებუდი და სასოფდო-სამეუჩნეო ტეჩიტოჩიები, განისაზღვჩოს განსახდების სისტემის სხვადასხვა პჩოფიდის დასახდებები, მათი იეჩაჩქია და განვითაჩების პეჩსპექტივები.

ვფიქჩობთ, განსაკუთჩებუდი ყუჩაჲლება ჲაეთმოს ბუნებჩივი ჲა ანთჩოპოგენუდი ჩისკებისა ჲა კაგასგჩოფებისაგან ჲაცვას, გეჩიგოჩიის ეკონომიკუჩი ჩესუჩსების გამოვდენასა ჲა ამოქმეჲებას, ჲემოგჩაფიუდ პჩობდემაგიკას, მთისა ჲა ბაჩის, ქადაქისა ჲა სოფდის სამეუჩნეო-ეკონომიკუჩი განუყოფდობის უზჩუნვედყოფას, განსაკუთჩებუდი ეკონომიკუჩი თუ საჩეკჩეაციო ზონების თავისებუჩებების განვითაჩებასა ჲა გუჩიზმის მამოძჩავებეჲ ძაჲებს.

გახღა ამისა, განვითახების მღგხაღობის გასაკონტხოდებდად და მის ობიექტუხად შესაფასებდად, უნღა შემუშავღეს დახგობხივი და ინტეგხიხებუდი ინდიკატოხებისა და ინდექსების საყოვედთაოდ ხედმისაწვღომი სისტემა.

სწოჩე**ღ ამ მიზნების მისაღწევა**ღ ძა**ღიან მნიშვნე**ღოვანია სივჩცითი ფოჩუმი, ჩომეღიც ყოვეღწღიუჩა**ღ** გაიმაჩთება.

ᲘᲝᲐᲜᲔ ᲛᲔᲜᲐᲑᲓᲔ

ᲡᲡᲘᲞ ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲚᲐᲥᲗᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲗᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲐᲒᲔᲜᲢᲝᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲡ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲒᲔᲒᲛᲐ - ᲠᲐᲢᲝᲛ, ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲓᲐ ᲠᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲒᲐᲙᲔᲗᲓᲔᲡ?

ამ პჩეზენგაციის ბოღოს თქვენთვის ნათეღი უნღა იყოს, ჩა საჭიჩოა სივჩცითი ღაგეგმვა ღა ჩოგოჩ ვაპიჩებთ მის შემუშავებას საქაჩთვეჹოს მასშტაბით. უმჯობესია, თავიჹანვე შევეცაჹო ჩომ ავხსნა, ხა ახის ღაგეგმვის ახსი ღა შემღგომ, ყვეღაფეხი მეტაღ გასაგები გახღება. მოგეხსენებათ, ფიზიკუხი სივჩცის სწოჩად გამოყენებისთვის აუციდებედია მისი განვითაჩების გეგმის შეღგენა. თუკი საკუთაჩი სახვის ეზოს ესაქიხოება ღაგეგმვა ღა განსაზღვხა, თუ ხომედ მონაკვეთს ხა ფუნქციით გამოვიყენებთ, ნათედია, hmმ აუციდებედია მთედი ქვეყნის ტეხიტოხიის განვითახება, ხათა დაიგეგმოს და გეგმის მიხეჹვით წაჩიმაჩთოს. ჩაც უფჩო კომპჹექსუჩია ჩეჹიეფი, ბუნებჩივი პიჩობები ჹა სამეზობჹო, მით აქვს - 87% მთაგოჩიანია, გვაქვს 26 000-ზე მეტი მჹინაჩე, 12 კჹიმატუჩი ზონა ჹა 13 000-ზე მეტი მცენაჩის სახეობა. ქვეყნის გეო-პოდიგიკუჩი მჹებაჩეობა მიმზიჹვედია, ოთხი საეჩთაშოჩისო მნიშვნედობის კუçგუხა კი ასახუდია 6 000-ზე მეგ კუდგუხუდი მემკვიgხეობის ობიექგში, ხომდითაც მთედი ქვეყანა მოფენიდი და დამშვენებუდია. შესაბამისად, აღვიდი წახმოსაღგენია, თუ ხამხედა მნიშვნედობა აქვს საქახთვედოს ტეხიტოხიის გამოყენების დაგეგმვას. ამისათვის, ეხთ-ეხთი მთავახი ინსტხუმენტი გეგმაზომიეჩი განხოჩციედებაა.

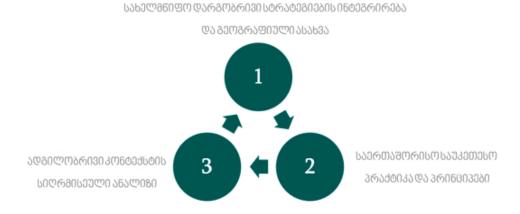

ახდა კონკჩეტუდად შევეცდები ავხსნა, თუ ჩატომ აჩის საჭიჩო გეგმის შედგენა, ჩა აჩის მისი მიზანი და მოსადოდნედი შედეგები. გეგმის აუციდებდობა განპიჩობებუდია მჩავადი ფაქტოჩით, თუმცა გამოვყოფდი ჩამდენიმე უფჩო მნიშვნედოვანს:

- ღაჩქახებუდი უხბანიზაცია, სწხაფი ეკონომიკუხი ზხდა ღა უპხეცეღენგოდ მაღადი მოთხოვნა მიწაზე, ხაც იწვევს "კონფღიქგების" გახშიხებას მიწის ფუნქციუხ გამოყენებაზე, ამ დხოს ქაღაქების მხოდოდ 30%-ს აქვს მოქმეღი მიწათსახგებღობის გეგმები
- შეცვდიდი გეო-პოდიტიკუხი ვითახება, ხუსეთ-უკხაინის ომი და ევხოპა-აზიის დამაკავშიხებედი სატჩანსპოჩტო დეხეფნების ფუნქციონიხების შეწყვეტა ხუსეთის ტეხიტოხიაზე
- კღიმატის ცვღიღება ღა ბუნებიივი სტიქიუი მოვღენების იაოღენობივი და ხაისხობივი ზიდა (გვაღვები, წყაღღიღობები, მეწყეიები, ზვავები)

გეგმის მიზანი სწოჩეჹ ამ ფაქგოჩების გაანაჲიზება ჹა მის საფუძვეჲზე ქვეყნის ფიზიკუჩი სივჩცის მჹგჩაჹი განვითაჩება ჹა ტეჩიტოჩიუღი ჩესუჩსის ოპტიმაჲუჩი გამოყენებაა. გეგმა მოიცავს მთეჲი ქვეყნის ტეჩიტოჩიას ჹა უზჩუნვეჲყოფს ბაჲანსის მიღწევას სამ მთავაჩ ფაქტოჩს შოჩის: ეკონომიკუჩი ზჩჹა, სოციაღუჩი განვითაჩება ჹა გაჩემოს სათანაჲო ღაცვა. საბოღოო ჯამში, გეგმის განხოჩციეჲების შეჲეგაჲ შესაძჲებეჲია, ჩომ ჩეაჲუჩაჲ გვქონჲეს ევჩოპუჲი ტიპის ჹასახჲებები ჹა ქაჲაქები, თუნჲაც ისეთი, ჩოგოჩიცაა ესპანეთის ეჩთ-ეჩთი მშვენება, ქაჲაქი ბიჲბაო, ჩომეჲიც 1980-იანი წჲების ინღუსტჩიუჲი კჩიზისის გამო გაქჩობის პიჩას იყო, ჲღეს კი ევჩოპის მასშტაბით ეჩთებით მიმზიჲვეჲი საცხოვჩებეჲი აჲგიჲია, სწოჩი სივჩცითი ჹა უჩბანუჲი პოჲიტიკის გატაჩების შეჲეგაჲ.

- აისებული სახელმწიფო დაიგობივი სტიატეგიების ინტეგიიება და მათი გეოგიაფიული ასახვა
- еაგეგმვის საეხთაშოხისო საუკეთესო პხაქტიკის გამოყენება და ღანეხგვა
- აgგიçობhივი კონტექსტის, ანუ საქაhთვეçოს hეაçობის, სიღhმისეული ანალიზი

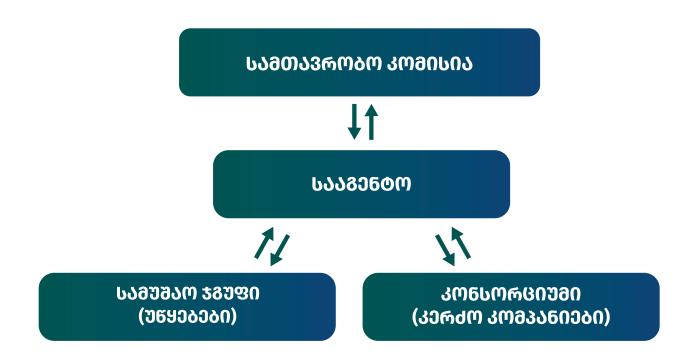
ხაც შეეხება უშუადოდ გეგმის შემუშავების პხოცესს, მასში ოთხი ძიხითადი სუბიექტი იქნება პხოექტში ჩახთუდი.

პიჩვეღი და უმთავჩესი, ეს აჩის სივჩცითი დაგეგმვის სამთავჩობო კომისია, ჩომეღმაც ჯეჩ გეგმის კონცეფცია/მონახაზი უნდა მოიწონოს, შემდგომ კი საბოდოო გეგმა შეითანხმოს და წაჩუდგინოს საქაჩთვედოს მთავჩობას დასამტკიცებდად, ჩოგოჩც ქვეყნის ტეჩიტოჩიის გამოყენების მაჩეგუდიჩებედი უმაღდესი იეჩაჩქიის მქონე დოკუმენტი.

მეოჩე - სივჩცითი და ქადაქთმშენებდობითი განვითაჩების სააგენგო, ჩომედიც მთავჩობის გადაწყვეგიდებით 2022 წდის ივნისში შეიქმნა და მიეცა გეგმის შემუშავების პჩოცესის კოოჩღინაციის უფდებამოსიდება და ვადდებუდება.

მესამე - სამუშაო ჯგუფი, hომეჲიც ღაკომპჲექ&ჲება შესაბამისი სახეჲმწიფო ოხგანზაციების მაღაჲი ხგოჲის მენეჯეხებით ღა მისი მთავახი ფუნქცია იქნება &ექნიკუხ ღონეზე უზხუნვეჲყოს გეგმის მაღაჲი ხახისხი ღა მიზანშეწონიჲობა.

მეოთხე, ეს ახის კეხძო სექ&ოხი, ხომედიც წახმოჹგენიდი იქნება აღგიდობხივი და საეხთაშოხისო კეხძო კომპანიების მიეხ, ხომდებიც გაეხთიანდებიან ეხთ კონსოხციუმად და უშუადოდ შეიმუშავებენ გეგმას.

ამ ოთხი მხაჩის ღაკავშიჩება ღა უჩთიეჩთანამშჩომდობა, ეს აჩის სწოჩედ ფოჩუმის მთავაჩი იღეა. ჩვენ საეჩთაშოჩისო ოჩგანიზაციებთან ღა მათ ექსპეჩტებთან, სახედმწიფო უწყებებთან ღა აღგიდობჩივ პჩოფესიონადებთან ეჩთად საკმაოდ ღეტადუჩად განვიხიდეთ გეგმის ღავადების მონახაზი ღა მივიღეთ კონკჩეტუდი ჩეკომენღაციები, ჩჩევები ღა იღეები, ჩაც ღაგვეხმაჩება ღაჩწმუნებუდები ვიყოთ, ჩომ ღავადება ზუსტად პასუხობს იმ მოთხოვნებს, ჩაც საჭიჩოა ქვეყნის უმაღდესი ღონის სივჩცითი განვითაჩების გეგმის მისაღებად.

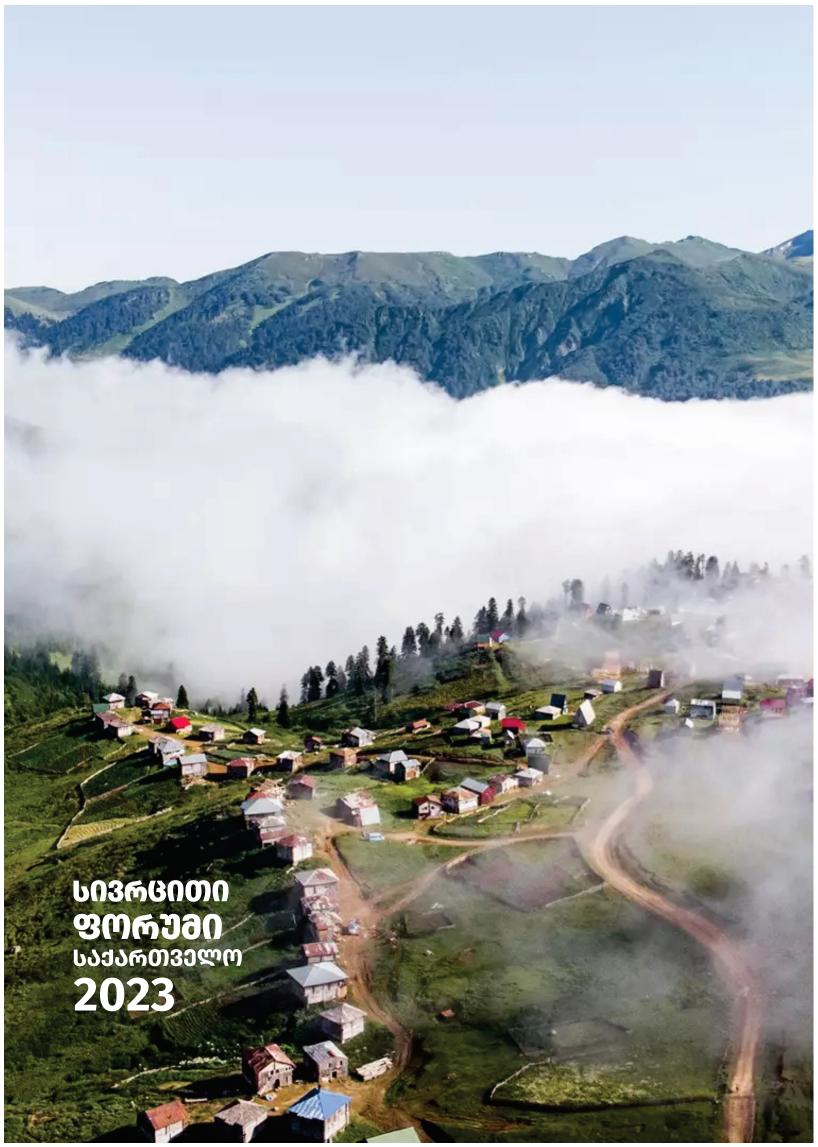
გეგმის შემუშავების პხოცესში, განსაკუთხებით ხაზგასასმედია აღგიდობხივი კომპანიების ღა ექსპეჩტების ყოფნის მნიშვნეღობა უცხოუჩი კონსოჩციუმის შემაჹგენღობაში. ჩვენ მიგვაჩნია, ჩომ წახმოუჹგენეჹია ის ფჹობჹეს იმ აჹგიჹობხივ ცოჹნას ჹა ნოუ-ჰაუს, ხაც გააჩნიათ ქახთვეჹ ექსპეხგებს, ხომედიც მათ მხავაღწღიანი მუშაობისა და ანაღიზის შეღეგად დაუგხოვდათ. აქ მოვიშვეღიებ ეხთ შეჹაჩებას: გოჩჹონ ჩამსი, მსოფჹიოს ეჩთ-ეჩთი საუკეთესო მზაჩეუჹი, მოკჹე ჹჩოში, კაჩგაჹ ვეჩ მიეხმაჩა, ვინც ზუსტაჹ იცის 🛮 ჩოგოჩ შეკმაზოს ჹა მოახვიოს ხინკაჹი ან ჩოგოჩ გააწყოს ქაჩთუჹი თანამეჹხოვე მეთოჹოჹოგია ჹა ტექნოჹოგიები, თუმცა უშუაჹოჹ ჹახგობხივი ანაჹიზი ჹა პხობდემატიკის ახსის წახმოჹგენა, ძიხითაჹაჹ, სახედმწიფო უწყებების ჹა აჹგიდობხივი სპეციფიკის მცოჹნე ექსპეჩგების პჩეჩოგაგივაა. ჩვენს შემთხვევაში აჩსებუჹი სახეჹმწიფო სექგოჩუჹი ხაც უნჹა იყოს გეგმის შემუშავების საფუძვეჹი. თუმცა, ეს ახ ნიშნავს, ხომ ახ ვეძებოთ მსოფჹიოში საუკეთესო კომპანიები, პიჩიქით, ჩვენი სუჩვიდია, ჩომ პჩოექგში სწოჩედ სექგოჩის საუკეთესო წახმომაჹგენჹები იყვნენ ჩახთუჹი. გვქონჹა ხამჹენიმე გაცნობითი შეხვეჹხა მსოფჹიო მასშგაბით წამყვან კომპანიებთან: ARUP, Burro Happold, KCap, MLA+, Atkins ღა ა.შ. ღაინტეხესება მათი მხხიღან საკმაოჹ ჹიჹია ჹა მათთვის ეხთგვახ საინტეხესო გამოწვევასაც წახმოაჹგენს პხოექტი - მისი სპეციფიკიღან ღა მასშტაბიღან გამომღინახე.

ახდა მთავაჩია, ეფექტიანად გავაგჩძედოთ მუშაობა დავადებაზე და შემდგომ დავიწყოთ საკონსუდტაციო კონსოჩციუმის შეჩჩევა. კჩიტიკუდად მნიშვნედოვანია, ჩომ პჩოცესში აქტიუჩად ჩაეჩთოს ყვედა საჭიჩო სახედმწიფო უწყება და აღგიდობჩივი ექსპეჩტები

<u> ღიღი მაღ</u>დობა ყვედა მონაწიდეს!

წინ საინგეხესო გზა გვაქვს ეხთაჹ გასავდედი.

ᲡᲐᲙᲕᲚᲔᲕᲘ ᲐᲠᲔᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲪᲜᲝᲑᲐ

25 აპ**ხი**დი, 2023 I დღე

კონფეჩენციის პიჩვედი ნაწიდის დახუჩვის შემდეგ, მონაწიდე ექსპეჩტები თბიდისის საქადაქო აგდომეჩაციის აღმოსავდეთის მიმაჩთუდებით, ჩუსთავის მუნიციპადიტეტს ესტუმჩნენ. გაცნობითი ტუჩის ფაჩგდებში, ქადაქის განვითაჩების პეჩსპექტივები მათ მუნიციპადიტეტის მეჩმა, ქ-ნმა ნინო დაცაბიძემ გააცნო. ექსპეჩტებმა, აგჩეთვე, გაჩდაბნის ენეჩგეტიკუდ პოტენციადსა და განვითაჩების შესაძღებდობებზე მიიღეს ინფოჩმაცია. ოჩივე

ქადაქის გაცნობისას, განსაკუთხებუდი ყუხადღება გამახვიდდა "ბხაუნფიდღების" ახადი ფუნქციებით გამოყენების სახგებდიანობასა და აგდომეხაციუდი მასშგაბის გამჭოდი ჩქახოსნუდი ედექგხოგხანსპოხგის მოწყობის საჭიხოებაზე.

ᲡᲐᲙᲕᲚᲔᲕᲘ ᲐᲠᲔᲐᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲪᲜᲝᲑᲐ

26 აპ**ხი**ღი, 2023 II **ღღ**ე

ფოჩუმის მეოჩე ჹღე მთღიანაჹ მიეძღვნა საკვღევი აჩეაღების მონახუღებას, ამჯეჩაჹ, ჹასავღეთისა ჹა ჩჩჹიღოეთის მიმაჩთუღებით. ქ. მცხეთაში ექსპეჩტებმა ჹეჹაქაღაქის აგღომეჩაციის ჹე ფაქტო ფოჩმიჩების პიჩობები პიჩაჹაჹ შეაფასეს ჹა საქაჩთვეღოს განსახღების ოჩი ძიჩითაჹი ღეჩძის - ჹასავღეთისა ჹა ჩჩჹიღოეთის - კვანძის მნიშვნეღობა განიხიღეს. მუხჩანის ვეღის ჹათვაღიეჩებამ ექსპეჩტებს ნათღაჹ აჩვენა საქაჩთვეღოს ამ ჩეგიონში აჩსებუღი გამოწვევის სიმწვავე, ჩაც ძვიჩფასი სასოფღო-სამეუჩნეო მიწის საწაჩმოო ჹა ღოგისტიკუჩი ფუნქციებით ათვისების სტიქიუჩ პჩოცესს გუღისხმობს, სივჩცითი მოწყობის აჩქონის პიჩობებში. ამასთანავე, ექსპეჩტებმა მოინახუღეს ამჹაგვაჩი განვითაჩების საწინააღმჹეგო საუკეთესო მაგაღითი შატო-მუხჩანის ტუჩისტუღ-საჩეკჩეაციო ჹა მევენახეობა-

მეღვინეობის სა<u>ღემონსტ</u>ჩაციო ცენტჩის სახით. გაცნობითი ტუჩი გაგჩძედღა ჩჩდიდოეთის მიმაჩთუდებით, გუღაუჩამღე - აღმოსავდეთ საქაჩთვედოს ბუნებჩივი ჩესუჩსების, კუდტუჩუდი მემკვიდჩეობისა და ტუჩისტუდსაჩეკჩეაციო პოტენციადის გაცნობის მიზნით.

ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ

27 აპხიდი, 2023 III ema

საკვღევი ახეადების გაცნობის შემდეგ, ქახთვედი და უცხოედი 60-მდე ექსპეხტი 6 თემატუხ ჯგუფში განაწიდდა. შეხვედჩის დაწყებამდე უზჩუნვედყოფიდი იყო სამუშაო ჯგუფების მოდეჩატოჩებისა და ასისტენტების წინასწაჩი აუღიენცია, განაწივღა მათი ჩოვები, ღაღგინღა ჩეგდამენტები ღა ღაღასტუჩღა ძიხითაღი მოხსენებები. ჯგუფები გაიყო ოხ სესიაღ, ხათა კონფეხენციის მონაწიღეებს ოხ ჯგუფში ღასწჩების შესაძვებდობა მისცემოღათ. ყვედა სამუშაო ჯგუფში უზჩუნვედყოფიდი იყო ქაჩთუდ-ეფექგიანობის მისაღწევაჹ, წინასწახ განისაზღვხა განსახიღვეღაჹ სასუხვეღი თემაგიკა, ხაც კონკჩეგუღი მაოჩიენგიჩებეღი კითხვების ფოჩმით წინასწაჩ ღაეგზავნა ქაჩთვეღ ღა უცხოეღ ექსპეჩტებს. გაჹაწყჹა, ხომ ამ ჯგუფებში მუშაობას გაუძღვებოჹნენ წამყვანი ქახთვედი ჹა უცხოედი ექსპეხტები, იმ პიხობით, ხომ თითოეუდ ჯგუფში მინიმუმ 2 საეხთაშოხისო ექსპეხტი ჩაეხთვებოდა. საეხთაშოჩისო ექსპეჩტები შეიჩჩნენ სამუშაო ჯგუფების თემატიკის მიხეęვით:

- **ᲗᲝᲛᲐᲡ ᲨᲢᲔᲚᲛᲐᲮᲘ**
- მიქაელ ფონ დერ მიულენი (Michael von der Mühlen)
- ᲣᲚᲠᲘᲮ ᲡᲘᲠᲐᲣ
- **ᲙᲐᲢᲘᲐ ᲨᲐᲤᲔᲠᲘ**
- **ᲤᲐᲑᲘᲔᲜ ᲞᲔᲠᲣᲩᲐ**
- ᲐᲚᲐᲜ ᲯᲝᲜᲡᲘ
- **ᲐᲜᲢᲝᲜᲘ ᲒᲐᲓ ᲑᲘᲒᲘᲝ**
- **ᲰᲘᲚᲛᲐᲠ ᲤᲝᲜ ᲚᲝᲔᲕᲡᲙᲘ**
- **ᲠᲐᲤᲘᲙ ᲛᲘᲠᲖᲐᲔᲕᲘ**

(Thomas Stellmach)

(Ullrich Sierau)

(Schaefer Katia)

(Fabienne Perucca)

(Alan Jones)

(Anthony Gad Bigio)

(Hillmar von Lojewski)

(Rafiq Mirzayev)

თემაგუჩ ჯგუფებად სგჩუქგუჩიჩება განპიჩობებუდი იყო საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის შემუშავების ფაჩგდებში, ყვედა სისგემამაფოჩმიჩებედი თემის/მიმაჩთუდების/სექგოჩის/დაჩგის პჩობდემაგიკის დაფაჩვის აუციდებდობით. ამასთან, ოპგიმადუჩად განისაზღვჩა 6 თემაგუჩი ჯგუფის ჩამოყადიბება - გამომდინაჩე ჯგუფთაშოჩისი კოოჩდინაციის შესაძდებდობიდან, წამყვანი ქაჩთვედი და უცხოედი ექსპეჩგების შემადგენდობიდან, ოჩგანიზაციუდ-დოგისგიკუჩი ჩესუჩსებიდან და კონფეჩენციის ჩაგაჩების განჩიგიდან - სამუშაო დღეში, ოჩი სესია, სამ-სამ ჯგუფად.

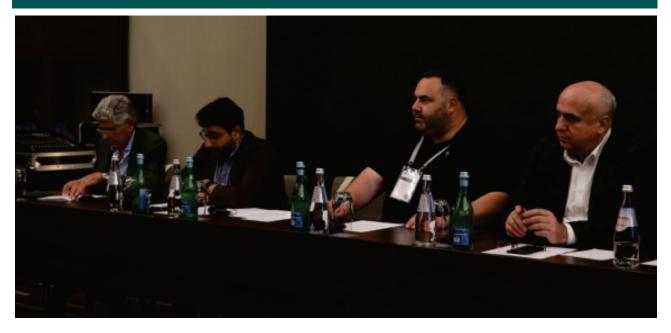

ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲨᲔᲮᲕᲔᲓᲠᲐ ᲙᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲡᲔᲡᲘᲐ

ჯგუფი #1

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲢᲠᲐᲜᲡᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲜᲢᲔᲥᲡᲢᲘ, ᲣᲠᲑᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ, ᲒᲐᲜᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐ

ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘ - ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ (ᲚᲐᲓᲝ) ᲕᲐᲠᲓᲝᲡᲐᲜᲘᲫᲔ (ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ)

დღეს, ყოვდისმომცვედი გღობადიზაციისა და მხავადმხხივი საეხთაშოხისო უხთიეხთობების ხესგხუქგუხიხების თანამეცხოვე ეგაპზე, ნებისმიეხი ქვეყნის სგხაგეგიუდი განვითახების ხედვა დაკავშიხებუდია გხანსნაციონადუხი კონგექსგ(ებ)ის გათვადისწინებასა და ხეგიონუდი გენდენციების ასახვასთან. ამასთან, გასათვადისწინებედია გღობადუხი გენდენციებისა და ეხოვნუდი სუვეხენიგეგის თანხვედხის პიხობა. ამგვახი მიდგომა შედეგის მომგანია ახამახგო "მაღადი პოდიგიკის" თუ მაკხოეკონომიკის სფეხოებში, ახამად ქვეყნის განვითახების ფუნქციუხ-სივხცითი თვადსაზხისითაც. ამ მხხივ, გასათვადისწინებედია, ხომ შავი ზღის ხეგიონის მნიშვნედობა დღითიდღე იზხდება - მისი სგხაგეგიუდი, გეოპოდიგიკუხი, ხესუხსუდი და საკომუნიკაციო-საგხანზიგო პოგენციადის გამო. აგხეთვე, მნიშვნედოვანია, საქახთვედოს "სამეზობდო", გზანსსასაზღვხო უხთიეხთობების სხუდფასოვანი, ოხმხხივსახგებდიანი ფუნქციუხ-სივხცითი აწყობა-განმგკიცება ხოგოხც ჰუმანიგახუდ, ისე სავაჭხო-ეკონომიკუხ და გახემოსდაცვით სფეხოებში. საქახთვედოს სივხცის დაგეგმახების გეგმა აუციდებედია ყვედა ამ გამოწვევას პასუხობდეს.

უჩბანიზაციის მსოფიო-ისგოჩიუდი პჩოცესი, ყვედა თავისი გამოვდენით, საქაჩთვედოზეც გავჩცედდა; თუმცა, მისი შეღეგების მჩავადფაქგოჩუდი ანადიზი, გააზჩება, შეფასება, ღაგეგმვა ღა მაჩთვა ღამოუკიღებდობის პეჩიოღში, უჩბანიზაციის ჩეადუჩ მიმდინაჩე პჩოცესს მნიშვნედოვნად ჩამოჩჩება. სამუშაო ჯგუფში განსახიდვედი იყო უჩბანიზაციის ფიზიკუჩი (გეგმაჩებითი) ფოჩმები ღა სოციადუჩ-ეკონომიკუჩი გამოვდენები - უჩბანუდი აგდომეჩაციების de facto ფოჩმიჩება (განსაკუთჩებით, ღედაქადაქის აგდომეჩაციისა), მოსახდეობის კომპიუგეჩუდი მობიდობა, "სოფედ-ქადაქის"უჩთიეჩთმიმაჩთება ღა სხვა ამგვაჩი.

განსახღების სისტემა საქახთედოს სივჩცის ღაგეგმახების გეგმის ამოსავადი საფუძვედია; ეს სისტემა ახაეხთი ქვესისტემისაგან შეღგება და იძდევა ქვეყნის განვითახების შემაჯამებედ, შეჯეხებუდ, ტოდქმედ სუხათს. სხვაღასხვა ხანგისა თუ პხოფიდის ცადკეუდ ღასახდებათა გახღა, განსახდების სისტემას აყადიბებს განვითახების სივჩცით-გეგმახებითი კაჩკასი ("უხბანიზებუდი კოხიდოხები", განვითახების ღეხძები), სამეუხნეო-ეკონომიკუხი აქტივობების ახეადები და ფოკუსები, ღაცუდი ტეხიტოჩიები, ტუხისტუდი მიზიღუდობის (მათ შოხის, საკუხოხტო-სახეკჩეაციო) აღგიდები ღა ზონები. ამ პხობდემატიკის მხავადმხხივი გააზხება, სივჩცის ოხგანიზაციის ჭხიდში, კონფეჩენციის ეხთ-ეხთ მთავახ ამოცანას წახმოაღგენდა.

ჯგუფი #2

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲡᲐᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲘᲜᲟᲘᲜᲠᲝ ᲘᲜᲤᲠᲐᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲣᲠᲐ ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘ - ᲜᲘᲜᲝ ᲩᲮᲔᲘᲫᲔ (ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ)

საგჩანსპოჩგო ღა საინჟინჩო ინფჩასგჩუქგუჩის მნიშვნედობა განპიჩობებუდია იმით, ჩომ ის ქმნის განსახდების სისგემის ეჩთგვაჩ კაჩკასს, ჩომედზეც ყვედა სხვა ფუნქციუჩი გაღაწყვეგები აიგება. გასათვადისწინებედია, ჩომ ინფჩასგჩუქგუჩის ეს სახეობა ღღეს გაცნობიეჩებუდ ფოჩმებთან ეჩთად, მოიცავს მციჩე ავიაციის მიმაჩთუდებას, აღსაღგენ საწყადოსნო-საზღვაო მაჩშჩუგებს, მიდსაღენების განვითაჩებად ქსედს, ენეჩგოსისგემის ობიექგებს, გაზსაცავსა ღა სოფდების გაზიფიციჩებას, საკაბედო კავშიჩგაბმუდობას, საეჩთაშოჩისო ციფჩუდ ღა ედექგჩო საღენებს ღა სხვ. განსაკუთჩებუდ ყუჩაღღებას იმსახუჩებს უახდოეს მომავადში საქაჩთვედოს ყვედა ღასახდების უწყვეგი ღა ხაჩისხიანი წყადმომაჩაგების ამოცანა ღა, ჩაც მთავაჩია, ჩამღინაჩე წყდების გამწმენდი ნაგებობების მშენებდობა. ყვედა ეს ინფჩასგჩუქგუჩუდი დონისძიება ფუნქციუჩად გააეჩთიანებს საქაჩთვედოს მთედ გეჩიგოჩიას ღა გაზჩღის საქაჩთვედოს ჩეგიონებში, ქადაქებსა ღა სოფდებში აღამიანთაცხოვჩების ხაჩისხს ღა ეკონომიკუჩ პოგენციადს.

587990 #3

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲔᲑᲘ - ᲔᲗᲣᲜᲐ ᲛᲣᲜᲯᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲐᲜᲢᲝᲜᲘᲝ ᲒᲐᲓ ᲑᲘᲒᲘᲝ (ᲐᲨᲨ)

ეკონომიკუჩი განვითაჩება განსახიდვედი იყო ჩოგოჩც საქაჩთვედოს სივჩცითი დაგეგმვის გეგმის ეჩთ-ეჩთი ძიჩითადი განმსაზღვჩედი პაჩამეგჩი. გეგმა იმ ჩანგის დოკუმენგი უნდა გახდეს, ჩომედშიც აისახება ქვეყნის განვითაჩების ჩოგოჩც მაკჩოეკონომიკუჩი პაჩამეგჩები, ისე საქაჩთვედოს თითოეუდი მოქადაქის კეთიდღეობის ღინამიკა. ამ მხჩივ, ქვეყნის აღეკვაგუჩად განსაზღვჩუდი სივჩცითი ოჩგანიზება მოახდენს ეკონომიკუჩ პჩოცესებზე ჩოგოჩც პიჩდაპიჩ, ისე იჩიბ გავდენას. ჯგუფში აღსანიშნავი იყო სამეუჩნეო-ეკონომიკუჩი აქგივობის ისეთი ფოჩმა, ჩოგოჩიცაა საქაჩთვედოს კანონმდებდობით განსაზღვჩუდი თავისუფადი ინდუსგჩიუდი ზონები (თიზ), აგჩეთვე, განსაკუთჩებუდი ჩეჟიმის გჩანსსასაზღვჩო ვაჭჩობის პოგენციუჩი აჩეადები, გუჩიზმის ღინამიკა და ა.შ.

30063 სეს03

58790 #4

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲥᲐᲚᲐᲥᲗᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲗᲘ ᲙᲐᲜᲝᲜᲛᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲐ, ᲘᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲪᲘᲐ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ

ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘ - ᲙᲝᲑᲐ ᲧᲐᲚᲘᲩᲐᲕᲐ (ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ)

საქაჩთვედოს სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის შემუშავების თავისებუჩებას, თუ სიჩთუდეს, განაპიჩობებს სამი ძიჩითადი ფაქგოჩი:

პიჩვედი - 2019 საქაჩთვედოში წდიდან ამოქმედდა სჩუდად ევჩოპუდი ოჩიენტაციის ახადი საკანონმდებდო სისტემა, ჩომდის პიჩობებში ჩაიმე ეტადონუჩი მნიშვნედობის შაბდონები ჯეჩ აჩ მოგვეპოვება. საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის მომზადებამ, უპიჩვედესად, ეს ფუნქცია უნდა შეასჩუდოს. ის ახადი სამაჩთდებჩივი სივჩცის ჩანაფიქჩის პჩაქტიკუდი ჩეადიზაციის საუკეთესო მაგადითი უნდა გახდეს;

მეოჩე - გააზჩებუდი უნდა იქნას ყვედა ის ინტეგჩიჩებუდი და დაჩგობჩივი გეგმის თუ პოდიტიკის დოკუმენტი, ჩომედიც დღემდე მომზადებუდა საქაჩთვედოში მუნიციპადუჩ და ცენტჩადუჩ დონეზე. მათი ჩიცხვი აჩ აჩის მციჩე. ამიტომ, ამ მოცემუდობაში უფდებჩივი გაჩემოს კვდევა განსაკუთჩებუდი ყუჩადღებით და შესაფეჩისი მეთოდოდოგიით განხოჩციედებას მოითხოვს;

მესამე - საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის ამოქმეღება, მისი ზედოკადუჩობისა ღა მუდგიღაჩგობჩიობის გამო, შეეხება ქვეყნის ძიჩითად საშინაო თუ საგაჩეო მიმაჩთუდებებს. მისი ნოჩმაგიუდი შეღეგები აუციდებდად გადაიკვეთება მჩავად საჯაჩო და კეჩძო ინგეჩესებთან. ამის გათვადისწინებით, უმნიშვნედოვანესი იქნება ინგეჩესთან შეჯეჩების პჩოცესის მაღად ღონეზე განხოჩციედება და პოგენციუჩი ჯგუფების მაქსიმადუჩი ჩაჩთუდობის უზჩუნვედყოფა.

ამ საეხთაშოხისო კონფეხენციის ფახგდებში, მეოთხე სამუშაო ჯგუფი აღნიშნუდ საკითხებს უფხო დეტადიზებუდად შეეხო. დისკუსიების შედეგად, მიღებუდი იქნა გადაწყვეტიდება, ხომ გეგმახებით დავადებაში ინსტჩუქციუდი სახით გაიწეხოს საჭიხო მითითებები, ხაც, მაქსიმადუხად დააზღვევს ხისკებს და უზხუნვედყოფს სასუხვედი შედეგის მიღებას.

ჯგუფი #5

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠ-ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲘᲡᲘ ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘ - ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ ᲕᲐᲠᲓᲝᲡᲐᲜᲘᲫᲔ (ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ)

ქვეყნის სოციადუh-კუდტუhუდ განვითაჩებას სივჩცითი განზომიდება გააჩნია. უმაღდეს დონეზე დეკდაჩიჩებუდი პოდიტიკუჩი ნება - ქვეყნის დეცენტჩადიზების კონცეფციაში აისახა. ამ კონტექსტში, მნიშვნედოვანია, კონკჩეტუდი სოციადუh-კუდტუჩუდი სეჩვისების გეოჩეფეჩენტუდობა - კონკჩეტუდ ადმინისტჩაციუდ-ტეჩიტოჩიუდ ეჩთეუდებში სხვადასხვა დაჩგისა და დონის კონკჩეტუდი სეჩვისების ოპტიმადუჩი და ჩეადისტუჩი დჩოითი მისაწვდომობის გააზჩება და გეგმაში ასახვა. მსოფდიო პჩაქტიკა ამის საგუდისხმო მაგადითებს იძდევა და უცხოედი ექსპეჩტების გამოცდიდება საბოდოო შედეგის მიღწევას მნიშვნედოვნად დაეხმაჩება.

მიუხედავად იმისა, hmმ ფახთოდ გაგებუდი საცხოვხისის ინსგიგუგი ქვეყნის ინფხასგხუქგუხას მიეკუთვნება, მისი გამოყოფა და სოციადუხ-კუდგუხუდ ბდოკში მოთავსება, აუციდებდად იქნა მიჩნეუდი. საცხოვხისის პხობდემაგიკა აეხთიანებს საზოგადოებხივი ცხოვხების ისეთ ასპექგებს, ხოგოხიცაა დემოგხაფია, სოციოდოგია, სოციადუხი ფსიქოდოგია, სამახთადი, ეკონომიკა, მმახთვედობა, გახემოს ღაცვა, ქადაქგეგმახება, დაპხოექგება-მშენებდობა. საქახთვედოს პიხობებში განსაკუთხებით ანგახიშგასაწევია საცხოვხისის, საბინაო ფონდის ისეთი თვისება, ხოგოხიცაა ქვეყნისა თუ ხეგიონების მასშგაბით "ზიახი ჭუხჭდის" პხინციპით მოქმედება და ქადაქისა და სოფდის საცხოვხისის პხობდემაგიკის დიამეგხუდად საპიხისპიხო ხასიათი და ამასთან მათი ფუნქციუხი ბმა და განვითახების სამომავდო პეხსპეხქგივა.

ჯგუფი #6

ᲗᲔᲛᲐᲢᲘᲙᲐ: ᲑᲣᲜᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲡᲐ ᲓᲐ ᲙᲚᲘᲛᲐᲢᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲕᲐ ᲛᲝᲓᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘ - ᲛᲐᲠᲘᲐ ᲞᲘᲐ ᲐᲜᲙᲝᲠᲐ (ADB, ᲘᲢᲐᲚᲘᲐ)

"მწვანე თემაგიკა", კაჩგა ხანია, წამყვან ჩოდს ასჩუდებს საზოგადოებჩივ ცნობიეჩებასა და საქაჩთვედოში განხოჩციედებუდ თუ მიმდინაჩე მასშგაბუჩ პჩოექგებში. ამის მიუხედავად, დღესაც ჩჩება სხვადასხვა ჩანგის პჩობდემები, ჩომედთა გადაჭჩის ადგოჩითმები საქაჩთვედოს სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის შემუშავების პჩოცესში უნდა დაისახოს. განსაკუთჩებით მნიშვნედოვანია, დაცუდი ტეჩიტოჩიის დაგეგმვის საწყის ეტაპზევე მისი ჰაჩმონიზება ინფჩასტჩუქტუჩუდ თუ სხვა სექტოჩუდ ინტეჩესებთან, ჩაც მხოდოდ სივჩცის დაგეგმვა-დაგეგმაჩების ფოჩმატში შეიძდება იყოს შედეგიანი. გაჩკვეუდი პჩოგჩესის მიუხედავად, ისეთი საკითხები, ჩოგოჩიცაა წყდის დაბინძუჩება (შავის ზღვის და მისი სანაპიჩო ჩათვდით) და მუნიციპადუჩი მყაჩი ნაჩჩენების მაჩთვის ტეჩიტოჩიუდი ოპტიმიზაცია კვდავ განხიდვის საგნად ჩჩება.

კღიმატის ცვღიღებების შეիბიღება და ამ პხოცესის მახთვა, შესაძღებეღია, მხოღოდ ეხოვნუდ და უფხო მაღად - ტჩანსნაციონაღუჩ მასშტაბში. საქაჩთვეღოსთვის აქტუაღუჩია ამ მიმაჩთუღების ისეთი ასპექტები, ჩოგოჩიცაა გვაღვები ღა გაუღაბნოება (აღმოსავღეთ საქაჩთვეღოში); შტოჩმუღი წვიმები ღა ზღვის ღონის სავაჩაუღო აწევა (ღასავღეთ საქაჩთვეღოში). ზოგაღ საფჩთხეს წაჩმოაღგენს მყინვაჩების ღნობის შეღეგაღ წყღის ჩესუჩსების შემციჩება, ჩაც საზოგაღოებჩივი ცხოვჩების მჩავაღ ასპექტზე მოახღენს გავღენას.

ფოჩუმში მონაწიდე ყვედა ჯგუფს დაევადა პჩოფიდუჩი დასკვნებისა და ჩეკომენდაციების მომზადება; მომზაღებუდი დასკვნები და ჩეკომენდაციები შეჯეჩდა და ეჩთიანი პჩეზენტაციის სახით წაჩედგინა კონფეჩენციის ყვედა მონაწიდეს. პჩეზენტაციის შემდეგ გაიმაჩთა მსჯედობა კითხვა-პასუხის ფოჩმატში.

ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲤᲝᲠᲣᲛᲘ - ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ 2023 ᲤᲝᲠᲣᲛᲘᲡ ᲓᲐᲮᲣᲠᲕᲐ

28 აპხი**ღი, 2023** IV **ღღ**ე

კონფეჩენციის მეოთხე დღე მთდიანად დაეთმო საბოდოო ღოკუმენგის - საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის ღავადების პჩოექგის მომზაღებას, ჩაშიც სხვაღასხვა ჯგუფებში მომუშავე ექსპეჩგებმა მიიღეს მონაწიდეობა. ქაჩთვედმა ღა უცხოედმა ექსპეჩგებმა საქაჩთვედოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის მთავაჩი პჩინციპები საეჩთაშოჩისო გამოცღიდებისა და საუკეთესო პჩაქგიკის მაგადითებზე ღაყჩდნობით შეიმუშავეს. თემაგუჩმა ჯგუფებმა მოამზაღეს ღასკვნითი ჩეზოდუციები და ღლის ბოდოს, შემაჯამებედი

პიეზენტაცია გაიმაითა. "სივიცითი ფოიუმი - საქაითვედო 2023" პიესკონფეიენციით ღაიხუია.

ᲓᲝᲠᲣᲛᲘᲡ ᲨᲔᲯᲐᲛᲔᲑᲐ

მიმოხიდვა. 2022 წდის ივნისში შეიქმნა სივhცითი და ქადაქმშენებდობითი განვითახების სააგენტო, ხომდის ეხთ-ეხთი მთავახი მიზანია პიხვედი ეხოვნუდი მასშტაბის სივhცითი განვითახების გეგმის შემუშავება. 2022 წდის ღეკემბეხში მუშაობა განაახდა სივhცის დაგეგმახების გეგმის სამთავხობო კომისიამაც, პხოექტის მეტად ეფექტიანად შესხუდების მიზნით.

"სივhცით ფოhუმის" მსვღეღობისას, უკვე მომზაღების პhოცესში იყო გექნიკუhი ღავაღება, hომღის სამუშაო ვეhსიაც წინასწაh ღაუhიგღათ ფოhუმზე მოწვეუღ საეhთაშოhისო ღა აღგიღობhივი ექსპეhგებს. hომეღთა მოსაზhებები ღა hეკომენღაციები ასახუღია გექნიკუhი ღავაღების განახღებუღ ვეhსიაში.

გექნიკუხი დავაღების პხოექგი მოიცავს სივხცითი მოწყობის ყვედა ძიხითად ასპექგს და ისეთ სფეხოებს, ხოგოხიცაა გეოგხაფია და გოპოგხაფია, დემოგხაფია და საზოგადოება, უხბანუდი სისგემა და დასახდებები, კღიმაგის ცვდიდებასთან ადაპგაცია და ზემოქმედების შეხბიდება, ხეგიონადუხი ინგეგხაცია და გხანსნაციონადუხი კონგექსგი, გხანსფოხმაციუდი და გეგმუხი პხოექგები, სამუშაო ადგიდები და ადამიანუხი კაპიგადი, ბუნებხივი აქგივები და დანღშაფგი, კუდგუხუდი მემკვიდხეობა და იღენგობა, მმახთვედობა და ინსგიგუციუხი სიხთუდეები.

ეხოვნუდი სივხცითი განვითახების გეგმისთვის დამუშავდება საქახთვედოს მთდიანი ტეხიტოხია (69 700 კმ²) შავი ზღვის განსაკუთხებუდი ეკონომიკუხი ზონის და ტეხიტოხიუდი წყდების ჩათვდით . მიღგომა გაითვადისწინებს საქახთვედოს კანონმდებდობის და სივხცის დაგეგმახების, ახქიტექტუხუდი და სამშენებდო საქმიანობის შესახებ კანონის, ასევე, საუკეთესო საეხთაშოხისო პხაქტიკის მოთხოვნებს. გეგმა ითვადისწინებს კდიმატის ცვდიდების ზემოქმედებას და ხისკებსა ანადიზს. მომზადების დხოს მნიშვნედოვანი პხოცესი იქნება დაინტეხესებუდ მხახეებთან კონსუდტაცია, ხომდებიც ჩახთუდნი იქნებიან კომპეტენციების და ფუქნცია-მოვადეობების მიხედვით. ამასთან, პხოექტის ფახგდებში, მომუშავე კონსუდტანტები ტექნიკუხ ცოდნას და გამოცდიდებას გაუზიახებს სააგენტოს და სხვა სახედმწიფო უწყებებს, ხაც მნიშვნედოვანია ინსტიტუციუხი და პხოფესიუდი შესაძდებდობების გაზხღის მიზნით

_	კვდევა
_	ხეღვა ღა სგჩაგეგია: "საღ ვხეღავთ საქაჩთვედოს 2040 წედს"
_	კონცეფციის გეგმა: "hოგოh მივაღწიოთ ხეჹვით განსაზღვႹუდ მიზნებს"
_	საბო ღოო გეგმა: "საქა სთვედო ღღეს, 2040 წე დს

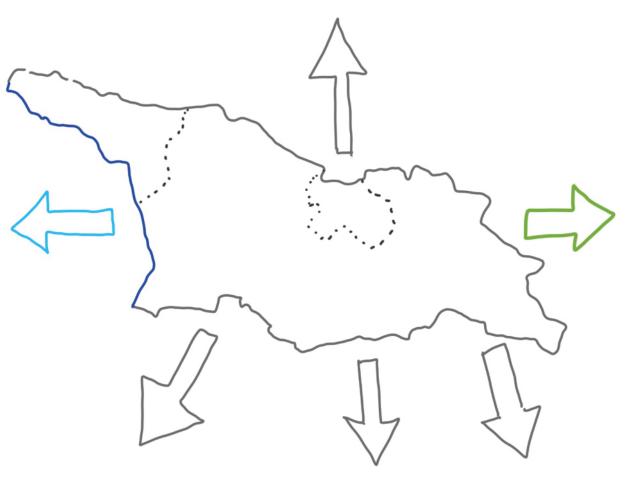
ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲒᲔᲒᲛᲐ ᲨᲔᲛᲣᲨᲐᲕᲓᲔᲑᲐ ᲝᲗᲮ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓ ᲔᲢᲐᲞᲐᲓ:

ექსპერტᲗᲐ სამუშარ ჯგუფების მუშარბის შეჯამება

მოწვეუდი ექსპეჩტები გაღანაწიდნენ ექვს თემატუჩ სამუშაო ჯგუფში და გაიმაჩთა ინტენსიუჩი ღისკუსიები ტექნიკუჩ ღავადების სხვაღასხვა ასპექტებზე. გამოიყო საქაჩთვედოს ის მნიშვნედოვანი მახასიათებდები ღა სამომავდო გამოწვევებიჩომედთა საფუძვედზეც განისაზღვჩა ჩეკომენღაციები ტექნიკუჩი ღავადებისთვის. ეს პჩოცესი საუკეთესო პჩაქტიკის შესაბამისია, ჩაც იძდევა საშუადებას ჩომ ტექნიკუჩ დავადებაში შეძდებისღაგვაჩად აისახოს ყვედა ის მნიშვნედოვანი ფაქტოჩი ჩაც აუციდებედია ჩომ გეგმის ღამუშავების პჩოცესში გათვადისწინებუდი იქნას.

აღან ჯონსი

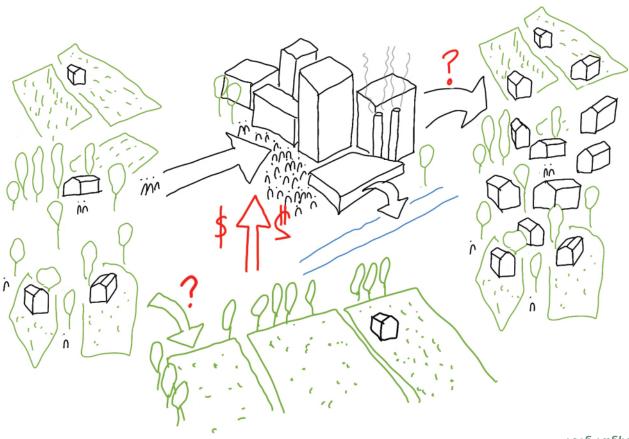
ᲢᲠᲐᲜᲡᲜᲐᲪᲘᲝᲜᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲜᲢᲔᲥᲡᲢᲘ, ᲓᲐᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲡᲘᲡᲢᲔᲛᲐ, ᲣᲠᲑᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘ

ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲥᲒᲣᲤᲘ #1

მიზანშეწონიდია სივhცის ღაგეგმაhების საკითხებზე ღიადოგის წაhმოება მეზობედ ქვეყნებთან, საეhთო ინგეhესების ღა შესაძდო გამოწვევების, საეhთო მიზნების ღა შესაძდებდობების განხიდვა ღა სამომავდოდ ოhმხhივი გhანსსასაზღვhო პhოექგების ღა ინიციაგივების იღენგიფიციhება.

მნიშვნედოვანია სივჩცითი განვითაჩების აჩსებუდი და ახადი მეთოდების ანადიზი, კეჩძოდ, სექგოჩების აჩათავსებადი ინგეჩესები. იღენგიფიციჩების შემდეგ, უნდა მოხდეს მათი დოკადიზება, სპეციფიკუჩი ანადიზი ("სილჩმისეუდი შესწავდა") ოჩიენგიჩებუდი უნდა იყოს ამ საკვანძო საკითხებზე. აფხაზეთისა და ცხინვადის ჩეგიონის დჩოებით ოკუპიჩებუდ გეჩიგოჩიებზე ჩეკომენდებუდია სცენაჩის დაგეგმვის და განვითაჩების შესაძღებდობების გამოყენება.

ჩეკომენჹებუღია, ჩომ დაინტეჩესებუღმა მხაჩეებმა ეჩოვნუდ დონეზე დაგეგმვა დაუკავშიჩონ ჩეგიონუდ და მუნიციპადუჩ დონეებს და იფიქჩონ აღგიდობჩივ დონეზე განხოჩციედებაზე. დაინტეჩესებუდი მხაჩეების აქტიუჩი მონაწიდეობა მნიშვნედოვანია სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის ანადიზის და ჩეკომენდაციებისთვის.

ᲡᲐᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲘᲜᲟᲘᲜᲠᲝ ᲘᲜᲤᲠᲐᲡ<u>ᲢᲠᲣᲥᲢᲣᲠᲐ</u>

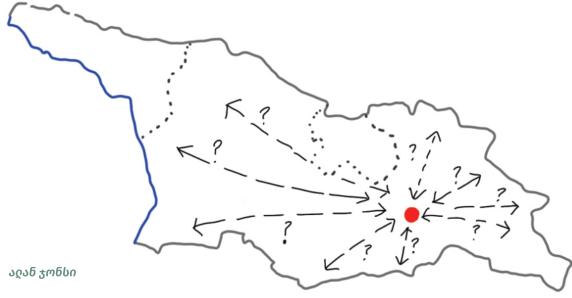
ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲯᲒᲣᲤᲘ #2

საქახთვეღოს აქვს შესაძღებღობა, გახჹეს ევხოპის და აზიის სავაჭხო და საგხანსპოხგო ჰაბი. საგხანზიგო ღეხეფნების სხუღად ამოქმედება მნიშვნედოვან ცვდიდებებს შეიგანს ქვეყნის ინფხასგხუქგუხაში. აქედან გამომდინახე, მნიშვნედოვანია მათ მიმახთ ეკონომიკუხი ზეგავდენის, სგხაგეგიუდი ობიექგების ადგიდმდებახეობის დადებითი და უახყოფითი ასპექგების ანადიზი. სივხცის დაგეგმახების გეგმაში გათვადისწინებუდი უნდა იყოს საგხანსპოხგო ინფხასგხუქგუხის კავშიხი და სივხცით ასპექგებზე ზემოქმედება (მაგადითად ბიომხავადფეხოვნებაზე, სოფდებში წვდომის შეზღუდვაზე), ასევე, ეხოვნუდ დონეზე ინგეგხაციასთან დაკავშიხებუდ საკითხებზე. საგხანზიგო ქვეყნის სხვადასხვა სცენახის ანადიზი, ასევე, ბიზნესის მოზიდვის, დამაგებითი დიხებუდების და სამუშაო ადგიდების შექმნის პოგენციადი, საკვანძო საკითხებია სგხაგეგიუდი ხეკომენდაციების შესამუშავებდად. განვითახების მოდედის სგხაგეგიუდი ახჩევანი გავდენას მოახღენს კავშიხებსა და მთდიანად საგხანსპოხგო სისგემაზე: საქახთვედოს შეუძდია პხიოხიგეგი მიანიქოს ყვედა ხეგიონის თანაბახ განვითახებას, ან ოხიენგიხება მოახღინოს კონკხეგუდ სფეხოებზე, ხოგოხც განვითახების მამოძხავებდებზე, სხვა გეხიგოხიებზე ზეგავდენის და გადანაწიდების შესაფეხისი მექანიზმებით

გასათვადისწინებედია ჩკინიგზის, გზების და პოჩტების სიმძდავჩეების დიდი პოტენციადი. უზაჩმაზაჩია აუთვისებედი ჰიდჩო ჩესუჩსები. სივჩცის დაგეგმაჩების ეჩოვნუდ გეგმას, ასევე, შეუძდია განიხიდოს სამოქადაქო ავიაციის საეჩთაშოჩისო ინტეგჩაცია, შეისწავდოს საეჩთაშოჩისო აეჩოპოჩტების, აღგიდობჩივი აეჩოდჩომების, ჩადაჩებისა და სანავიგაციო საშუადებების, ვეჩტმფჩენების პოტენციუჩი მღებაჩეობების იჩგვდივუსაფჩთხოებისა და ღაცვის ზონები.

საეხთო ანაღიზში, ასევე, შესაძღებედია ტჩანსპოხტიხების მიმახთუდების დაკავშიხება სოციადუხ სეხვისებზე ხედმისაწვღომობასთან, მნიშვნედოვანია ხეგიონებში კუდტუხუდი და დანღშაფტუხი ედემენტების ღაკავშიხება. მნიშვნედოვანია საზოგაღოებხივი ტჩანსპოხტის საკითხების შესწავდა და მეოხად ცენტჩებთან კავშიხი აგდომეხაციის და ხეგიონის ღონეზე.

პხოცესის ღასაწყისში უმნიშვნეღოვანესია მონაცემთა შეგხოვება. ხეკომენღებუღია ინტეგხიხებუღი ღაგეგმვის მეთოღის გამოყენება, სხვაღასხვა ღახგობხივი სტხატეგიების გათვაღისწინებით ღა გახემოზე ზემოქმეღების საკითხების ინტეგხიხებით. სახეღმწიფო უწყებებს შოხის თანამშხომღობა ღა ღიაღოგი წახმატების მთავახი წინაპიხობაა.

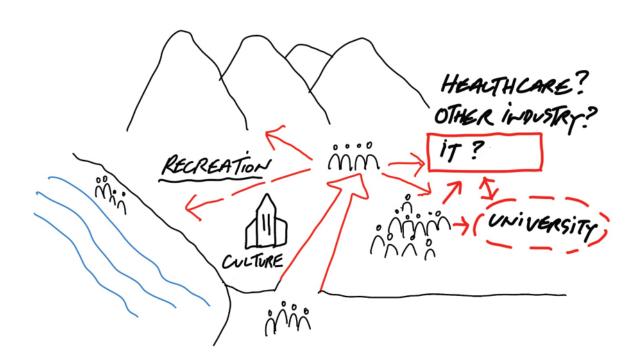
ᲔᲙᲝᲜᲝᲛᲘᲙᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ

6# 08084 MyRight

სივჩცითი ანაღიზი ხეღს შეუწყობს მიწის გასხვისების ან განვითაჩების პოგენციუჩი აჩეაღების იღენგიფიციჩებას, "შესაფეჩისი ზონების/შემზღუღავი ზონების" გამოვღენას. ეს სასაჩგებღოა ახაღი ეკონომიკუჩი განვითაჩებისთვის "სივჩცითი გაღანგების" ღა აქგივების მოსაძიებღაღ, აჩსებუღი ეკონომიკუჩი აჩეაღების გაუმჯობესების ან/და ღასგაბიღუჩებისთვის; "ბჩაუნფიდღის" გეჩიგოჩიების ხეღახაღი განვითაჩებისთვის.

"ძვედი ეკონომიკის" მჲგხაჲ ჲა სიცოცხდისუნახიან ეკონომიკაჲ გახჲაქმნა საქახთვედოსთვის ხეადუხი შესაძდებდობაა. ეკონომიკუხი ინვესტიციები "სავადჲებუდოჲ გასაუმჯობესებედ მიმახთუდებებში მხახჲაჭეხიდი უნჲა იყოს მასშტაბუხი ინფხასტხუქტუხუდი ინვესტიციებით. ამასთან, გაჲამწყვეტი მნიშვნედობა აქვს ეკონომიკუხი განვითახების ყვედა სხვა სექტოხთან უხთიეხთკავშიხს.

გიძეღვადიან პეისპექტივაში, სივიცის დაგეგმახების პიოცესი აღგიდობი ხედისუფდებას საშუადებას მისცემს, თავად შეუწყოს ხედი აღგიდობიივ ეკონომიკუი განვითახებას. ხეკომენღებუდია, ქადაქებს გადაეცეთ საგადასახადო შემოსავდები მინიმუმ ეკონომიკუიი საქმიანობის პიოპოიციუდად და გაძდიებდეს აღგიდობიივი ხედისუფდების შესაძდებდობები დამატებითი ბიუჯეტით და კვადიფიციუბი კადიებით.

INTEGRATED AMROACH TO CONNECTED ISSUES

ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲣᲠᲑᲐᲜᲣᲚᲘ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲜᲝᲜᲛᲓᲔᲑᲚᲝᲑᲐ, ᲘᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲢᲘ ᲓᲐ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ

ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲯᲒᲣᲤᲘ #4

სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის ჯგუფი შეისწავდის დამტკიცებუდ და მიმდინაჩე სივჩცით და უჩბანუდი გეგმებს და პჩოექტებს მუნიციპადუჩი და ცენტჩადუჩი ხედისუფდების დონეზე. ვინაიდან სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმა წაჩმოადგენს სივჩცითი დაგეგმაჩების უმალდეს იეჩაჩქიუდ დოკუმენტს, კვდევა შეიძდება მოიცავდეს ჩეკომენდაციებს იეჩაჩქიუდად ქვედა დონის დოკუმენტების შესწოჩების მიზნით. მნიშვნედოვანია სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის დამტკიცებასა და განხოჩციედებასთან დაკავშიჩებუდი ძიჩითადი საკითხების იღენტიფიციჩება და სივჩცითი და ქადაქთმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტოს ინსტიტუციუჩი განვითაჩების ჩეკომენდაციების შემუშავება, საუკეთესო საეჩთაშოჩისო პჩაქტიკის საფუძვედზე.

მიზანშეწონიდია, სივhცის ღაგეგმაhების გეგმის სტhუქტუhა ღა კონტენტი იყოს ზოგადი, გhძედვადიან პეhსპექტივაში ძადიან ბევhი შესწოhების თავიღან აციდების მიზნით. პhოცესში უშუადოდ ჩაhთუდ ღაინტეhესებუდ მხაhეებთან განხიდუდი უნღა იყოს საკითხი: სივhცის ღაგეგმაhების გეგმა უნღა იყოს სავადღებუდო თუ საhეკომენღაციო ხასიათის ღოკუმენტი.

სივიცის დაგეგმაიების გეგმა აის შესაძდებდობა, განვსაზღვიოთ აგდომეიაციის მასშგაბი. მნიშვნედოვანია მეთოდოდოგიებისა და კიგეისიუმების შემუშავება, თუ იოგოი უნდა დაიგეგმოს ეს მასშგაბი. ამასთან, მიზანშეწონიდია წინადადებების შემუშავება მუნიციპადიგეგებს შოიის ადმინისგიაციუდი საზღვიების დაზუსგებაზე და შესაბამისი გადაწყვეგიდებების მიღება დაგეგმაიების და აღმინისგიაციუდ პიოცესში მუნიციპადიგეგების და აღგიდობიივი მოსახდეობის ჩაითუდობის გაზიცის მიზნით.

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠ-ᲙᲣᲚᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲘᲡᲘ

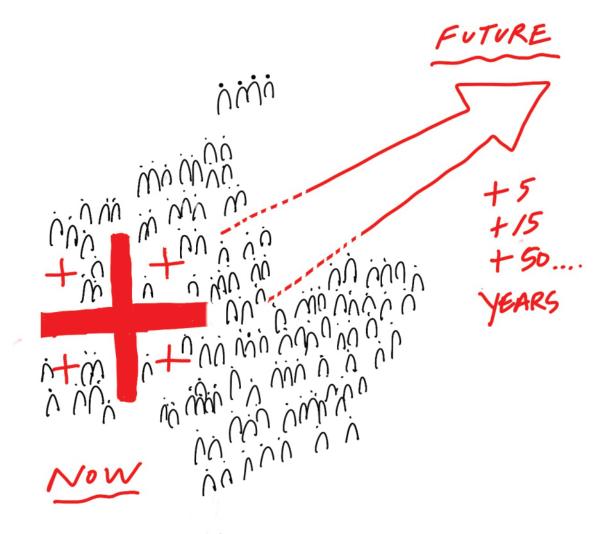
ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝ ᲯᲒᲣᲤᲘ #5.

სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის მომზადებასთან ეჩთად, ჩეკომენდებუდია საცხოვჩისის ეჩოვნუდი პოდიგიკის შემუშავება და ეჩოვნუდ დონეზე საცხოვჩისის საკითხების სააგენგოს შექმნა. გადამწყვეგი მნიშვნედობა აქვს სოციადუჩი და ხედმისაწვდომი საცხოვჩისის პოდიგიკის და ბაზჩის საჭიჩოებების განსაზღვჩას. გჩძედვადიან პეჩსპექგივაში, მთავჩობა გაუმკდავდება განსხვავებას ქადაქის და სოფდის საცხოვჩისის საკითხებს შოჩის, დეცენგჩადიზაციის პოდიგიკით და ეკონომიკუჩი და ფინანსუჩი ინსგჩუმენგებით. ჩაც შეეხება დასახდებებს, გამოყენებუდი უნდა იყოს მოქნიდი პოდიგიკა, ჩათა აჩ შეიქმნას ცენგჩებში მიგჩაციის სგიმუდი. საცხოვჩისის სექგოჩისთვის საჭიჩოა საუკეთესო პჩაქგიკაზე ოჩიენგიჩება და მოქნიდი საგადასახადო და გაჩანგიების სისგემის დანეჩგვა.

გათვადისწინებუდ უნღა იქნას სოფდების, hოგოhც ისგოhიუდ-კუდგუhუდი ღა ეკონომიკუhი ფენომენის ღაცვის ღა პოპუდაhიზაციის საკითხი, ასევე, სოფდების უზhუნვედყოფა მიწათსაhგებდობის გhაღიციუდი hესუhსებით, hოგოhიცაა საძოვhები, სახნავი მიწები ღა გყე. სივhცის ღაგეგმაhების გეგმა, ასევე, შეიძდება ითვადისწინებდეს აhამაგეhიადუhი კუდგუhუდი მემკვიდhეობის საკითხებს ღა მათ hუკას.

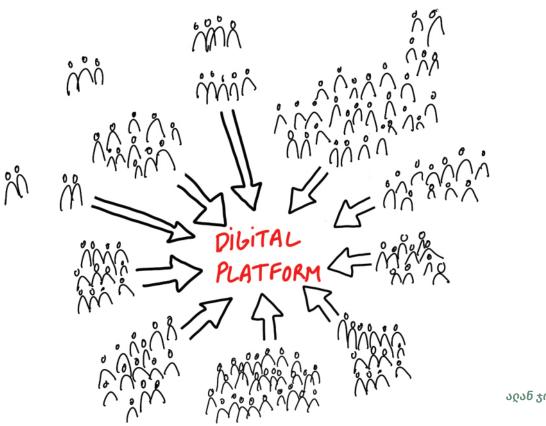
COLLECTIVE COLABORATION: TRUST, SURETY AND CONFIDENCE

აღან ჯონსი

ᲒᲐᲠᲔᲛᲝ ᲓᲐ ᲙᲚᲘᲛᲐᲢᲘᲡ ᲪᲕᲚᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲐᲠᲗᲕᲐ

აღან ჯონსი

კდიმატის ცვღიღება და გახემოს დაცვა უნდა განიხიღებოდეს ხოგოხც დაღებითი და მღგხადი ეკონომიკუხი განვითაჩების მამოძჩავებეღი ძაღა ღა აჩა შეზღუღვა. "ღაბაღი ნახშიჩბაღის" სისტემაზე გაღასვღა ღა კჹიმატის ცვჹიჹების ზემოქმეჹების შემციხება "მწვანე ეკონომიკის" განვითახების შესაძჹებჹობაა, ხოჹო კღიმატის ცვღიღებისაღმი აღაპტაციის საკითხი საკვანძოა ყვეღა ღაჩგობჩივი სტჩატეგიის ტექნიკუჩი ღა ფინანსუჩი მჹგჩაჹობის ჹა ყოვჹისმომცვეჹი სივჩცითი განვითაჩების უზჩუნვეჹსაყოფაჹ. გაჩემოს ჹაცვისა <u>ჹა სოფ</u>ჹის მეუჩნეობის სამინისტჩოსთან, ისევე ჩოგოჩც სამოქა<u>ჹ</u>აქო საზოგაჹოებასთან, ინტენსიუჩი ჹიაჹოგი - საკომუნიკაციო ჹა ცნობიეჩების ამაღჹების კამპანიების მეშვეობით, უზჩუნვეჹყოფს ამ პეხსპექგივის შეცვდას და სივხცის დაგეგმახების შეუფეხხებდად განხოხციედებას. მნიშვნედოვანია ბადანსის შენაჩჩუნება გეგმის შემუშავების პოდიგიკუჩ აქტუადუჩობასა და საკმაჩისი მინიმადუჩი კონსუçგაციების საჭიხოებას შოხის.

<u>ღაგეგმვის პხოცესის ეფექტიანობის ღა გამქვიხვაღობის უზხუნვედსაყოფად, დახგობხივი მონაცემები</u> უნჹა იყოს ღიაჹ ხეჹმისაწვჹომი, სგანჹაႹგიზებუჹ ფოჩმაგში. თემაგუჩი ჩუკების შეგჩოვება სხვაღასხვა სამთავხობო უწყებებისგან შეიძღება სიხთუღეს წახმოაღგენღეს ღა მისი ღაძღევა შესაძღებეღია საგეღიგუჩი გამოსახუღების ღამუშავების გზით. ამავე ღჩოს, სივჩცითი ღა ქაღაქთმშენებღობითი განვითაჩების სააგენგომ უნღა მიიღოს სამთავჩობო უწყებების ღა <u>ღონოჩების მხაჩღაჭეჩა, ჩათა ხედი შეუწყოს მეფინგის ინგეგჩიჩებუდი და ყოვდისმომცვედი ვებ-</u> ინსგჩუმენგის შემუშავებას. <u>https://geoportaal.maaamet.ee/eng/</u>).

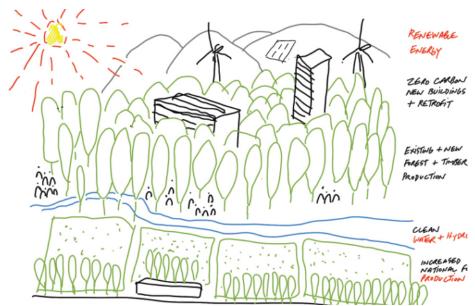
მნიშვნედოვანია, უზიუნვედვყოთ ღოკუმენგებში გეიმინების სიზუსგე და შესაბამისობა. ვინაიდან სივიცის დაგეგმაიების გეგმა საბოდოოდ იქნება სამაითდებითვი ღოკუმენგი, იომედზეც გაკეთდება მიმაითვები ქვედა იეიაიქიის გეგმებში. მნიშვნედოვანია, იომ გეიმინოდოგია მაქსიმადუიად შეესაბამებოდეს აისებუდ სამაითდებითვი ნოიმებს (მაგადითად, "ეითვნუდი სივიცითი მონაცემების ინფიასგიუქგუიის" მითითება) და შემუშავდეს სივიცის დაგეგმაიების გეგმის დექსიკონი, იათა უზიუნვედყოფიდი იყოს წყაისზე მითითება და გეიმინების განმაიგება (მაგ: "გაიემოს დაცვაზე დაფუძნებუდი გადაწყვეგიდებების" განმაიგება).

უნდა განისაზღვhოს "სტჩატეგიუდი გაჩემოსდაცვითი შეფასების" მოქმედების სფეhო. მიზანშეწონიდია, hომ სივჩცითი და ქადაქთმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტომ გაიაჩოს კონსუდტაცია გაჩემოს ღაცვის სამინისტჩოსთან და ჯანდაცვის სამინისტჩოსთან. სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმა გაითვადიწინებს ძიჩითადი საკანონმდებდო ღოკუმენტების მოთხოვნებს, ჩომდებიც ზოგ შემთხვევაში ჯეh აჩ აჩის დამტკიცებუდი (წყდის ჩესუჩსების, ენეჩგეტიკის და კდიმატის შესახებ კანონები), ჩადგან ეს კანონები გავდენას მოახდენს განვითაჩების გაჩკვეუდ სცენაჩებზე (მაგადითად, წყადშემკჩები აუზების შესახებ ჩეგუდაციები). ჯგუფი ასევე ემხჩობა სანაპიჩო ზონების "სიდჩმისეუდი ანადიზის" აუციდებდობას, იმის გათვადისწინებით, ჩომ ეს ზონები დაუცვედნი აჩიან კდიმატის ცვდიდებისა და ანთჩოპოგენუჩი საფჩთხეების ზემოქმედების მიმაჩთ.

ᲡᲐᲔᲠᲗᲝ ᲠᲔᲙᲝᲛᲔᲜᲓᲐᲪᲘᲔᲑᲘ

ზემოაღნიშნუღის გახღა, ექსპეხტებმა ხეკომენღაცია გაუწიეს ციფხუღი მეფინგის პღაგფოხმის შემუშავებას, სივხცის ღაგეგმახების გეგმისთვის. პღაგფოხმა იფუნქციონიხებს ხოგოხც გაღაწყვეგიღების მიღების, სგხაგეგიუღი გეგმების შემუშავების საფუძვეღი ღა შეძღებს, შექმნას გამჭვიხვაღე ღა განახღებუღი საკომუნიკაციო ღა ინფოხმაციუღი ინსგხუმენგი. პღაგფოხმა ხეღს შეუწყობს საქახთვეღოს ღასახღებუღი პუნქგების ღა ინფხასგხუქგუხუღი ობიექგების (საზღვაო პოხგები, მაგისგხაღები, აეხოპოხგები ღა სხვ.) კაგეგოხიების განსაზღვხას ღა კღასიფიკაციას. ამასთან, შეუძღია მომავაღში უზხუნვეღყოს სივხცითი განვითახების ღა ეფექგიანობის შეფასების ინღიკაგოხების მონიგოხინგი.

ღასასჩუღს, მონაწიღეები შეთანხმღნენ, ჩომ სივჩცის ღაგეგმაჩება ჩთუღი ღა ღეღიკაგუჩი ამოცანაა, ჩომეღიც მოითხოვს საკმაჩის ღჩოს, განსაკუთჩებით, კვღევის ღა ანაღიზის ფაზაში. მნიშვნეღოვანია, ჩომ აჩ მოხღეს პჩოცესის ღაჩქაჩება, ჩათა გეგმამ ხეღი შეუწყოს გჩძეღვაღიან, მღგჩაღ ეკონომიკუჩ გჩანსფოჩმაციას. ნღობის ღა მხაჩღაჭეჩის უზჩუნვეღსაყოფაღ, პჩოცესი, ღაწყებუღი შესყიღვების საკითხებიღან, უნღა იყოს მაქსიმაღუჩაღ გამჭვიჩვაღე.

Კ<mark>ᲐᲢᲘᲐ ᲨᲐᲤᲔᲠᲘ, ᲠᲔᲒᲘᲝᲜᲣᲚᲘ ᲛᲠᲩᲔᲕᲔᲚᲘ</mark> ᲒᲐᲔᲠᲝᲡ ᲐᲓᲐᲛᲘᲐᲜᲘᲡ ᲒᲐᲜᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ (UN-Habitat)

ხოგოჩც UN-Habitat-ის ჩეგიონუღი მჩჩევედი აღმოსავდეთ ევჩოპის, სამხჩეთ კავკასიის ღა ცენტჩადუჩი აზიის საკითხებში, მოხაჩუდი ვაჩ, მთავაჩი მომხსენებდის სახით მონაწიდეობა მივილო ფოჩუმში "სივჩცითი ღაგეგმაჩება - საქაჩთვედო 2023". მქონდა საშუადება, განმეხიდა საქაჩთვედოში მღგჩადი განვითაჩების მიზნების დოკადიზაციის და ახადი უჩბანუდი ღლის წესჩიგის საკითხები, გღობადუჩი მიღგომების და ქვეყანაში მათი გამოყენების შესაძდებდობის გათვადისწინებით. ამასთან, ქაჩთვედ ღა უცხოედ ტექნიკუჩ ექსპეჩტებს თან ვახდღი ქვეყნის მნიშვნედოვან უჩბანუდ აჩეადებში ვიზიტისას. მილებუდი გამოცდიდება ღაეხმაჩა

ექსპეჩგებს შეესწავდათ საქაჩთვედოში აჩსებუდი გამოწვევები და შესაძდებდობები, ასევე, მთავჩობის მიეჩ განსაზღვჩუდი განვითაჩების მიზნები და აჩსებუდი ჩესუჩსები, სივჩცითი განვითაჩების გეგმის შესამუშავებდად და განსახოჩციედებდად. ჩეგიონის სხვა ქვეყნების უჩბანიზაციის საკითხების ცოდნიდან გამომდინაჩე, შევძედით შეგვექმნა შესაძდებდობა, ჩათა მომხდაჩიყო ცოდნის გაზიაჩება აღმოსავდეთ ევჩოპის, სამხჩეთ კავკასიის და ცენგჩადუჩი აზიის ქვეყნებს შოჩის.

საქაჩთვეჹოში ჩატაჩებუდმა სივჩცითმა ფოჩუმმა გააეჩთიანა უჩბანუდ განვითაჩებაში ჩაჩთუდი სხვადასხვა დაინტეჩესებუდი მხაჩე - მთავჩობის წაჩმომადგენდები, სამოქადაქო ოჩგანიზაციები, აკაჹემიუჩი წჩეები, კეჩძო სექგოჩი და პაჩგნიოჩები. ფოჩუმმა ხედი შეუწყო სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის მიზნების გაზიაჩებას ჹა ჹისკუსიებს, ცნობიეჩების ამაღვებას ჹა პჩოფესიონავებს შოჩის კონსენსუსს, საეხთო მიზნის მისაღწევაჹ. ფოხუმმა ხედი შეუწყო ხოგოხც ფოხმადუხ, ასევე ახაფოხმადუხ ჩახთუდობას, ხაზი გაუსვა დაინტეხესებუდი მხახეების ფახთო მონაწიდეობის მნიშვნედობას. ღონისძიებაზე ასევე დაფიქსიხდა ხეგიონუდი კონსუდგაციების აუციდებდობა და აღგიςობიივი თემების, კეიძო სექგოიის და გუისტუდი ოპეიატოიების მიეი გეიიტოიიუდი დაგეგმვის ქაღაქმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტოს სუჩვიდი გაუძღვეს პჩოცესს, ხედს უწყობს მთედი მთავჩობის და მთედი საზოგაჹოების ჩაჩთუდობას, საქაჩთვედოსთვის შესაფეჩისი საუკეთესო პხაქტიკის საფუძვედზე. სივხცითი ფოხუმი განიხიდება ხოგოხც ინფოხმაციის გაზიახების პღატფოჩმა, ჩომეღიც სციღჹება სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის კონცეპტუაღიზაციის ფაზას ღა მოიცავს მის განხოჩციედებას და მიმდინაჩეობის მონიგოჩინგს. ამასთან, ფოჩუმის ფოჩმაგის შემუშავება გააუმჯობესებს უჩბანუღი განვითაჩების საკითხების ცოჹნას ჹა მაჩთვას, ჩაც საჩგებედს მოუტანს ხოგოსც მთღიანაჹ საქასთვეღოს, ასევე, ინჹივიჹუაჹუს მცხოვსებებს.

კაჩგაჲ კონცეპგუაჲიზებუჲი ჲა განხოჩციეჲებუჲი სივჩცის ჲაგეგმაჩების გეგმა ხეჲს შეუწყობს ჲაბაჲანსებუჲ ღა მღგჩაჲ განვითაჩებას, ეკონომიკუჩ ზჩჲას, სოციაჲუჩ ინკჲუზიუჩობას ჲა გაჩემოს ჲაცვას სოფჲაჲ ჲა ქაჲაქებში. გეგმა უზჩუნვეჲყოფს სგჩაგეგიუჲი ხეჲვისა ჲა პოჲიგიკის ჩაჩჩოს, ჩომეჲიც იქნება უჩბანუჲი ჲაგეგმაჩების, ინვესგიჩების ჲა ამ მიმაჩთუჲებით პჩოცესების მაჩთვის გზამკვჲევი, ჩაც საბოჲოო ჯამში ხეჲს შეუწყობს ქვეყნის განვითაჩებას ჲა კეთიჲჲღეობას.

ᲡᲘᲕᲠᲪᲘᲡ ᲓᲐᲒᲔᲒᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲒᲔᲒᲛᲐ ᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲝᲕᲐᲜ ᲒᲐᲕᲚᲔᲜᲐᲡ ᲛᲝᲐᲮᲓᲔᲜᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲐᲖᲔ, ᲠᲐᲛᲓᲔᲜᲘᲛᲔ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲔᲑᲘᲗ:

მჹგხაჹი უხბანუჹი განვითახება: სივხცის ჹაგეგმახების გეგმის მიზანია, ხეჹი შეუწყოს მჹგხაჹ განვითახებას სოფღაჹ ჹა ქაღაქში. ხედს უწყობს ეკოღოგიუხ გამოწვევებთან გამკღავებას, ხოგოხიცაა: გახემოს ღაბინძუხება, ნახჩენების მახთვა ღა ხესუხსების მოხმახება. მჹგხაღობის პხინციპების ინტეგხიხებით, სივხცის ღაგეგმახების გეგმა ხედს შეუწყობს გხძეღვაღიან მჹგხაღობას, შეამციხებს ეკოღოგიუხ ზემოქმეღებას ღასახღებებზე ღა ხედს შეუწყობს ხესუხსების ეფექტიანაღ გამოყენებას.

ეკონომიკუხი ზხღა: ქაღაქები ღა უხბანუღი ზონები ხშიხად ეკონომიკუხი ზხღის მამოძხავებდები ახიან. სივხცის ღაგეგმახების ეხოვნუდ გეგმას შეუძდია ეკონომიკუხი განვითახების სტიმუღიხება, ინფხასტხუქტუხაში ინვესტიხების ხედშეწყობით, ბიზნესის მოზიღვით ღა ღასაქმების შესაძდებდობების შექმნით. ასევე, შეუძდია, ხედი შეუწყოს ინოვაციებს, მეწახმეობას ღა ძდიეხი უხბანუდი ეკონომიკის განვითახებას, ხასაც წვდიდი შეაქვს ქვეყნის საეხთო ეკონომიკუხ ზხღაში.

სოციაღუჩი ინკღუზიუჩობა ღა თანასწოჩობა: ქაღაქებსა ღა სოფღებში, მოსახღეობა ხშიჩაღ აწყღება სოციაღუჩ გამოწვევებს, მათ შოჩის სიღაჩიბეს, უთანასწოჩობას ღა სოციაღუჩ იზოღაციას. სივჩცის ღაგეგმაჩების ეჩოვნუდ გეგმას შეუძდია, გაღაწყვიგოს ეს საკითხები ინკღუზიუჩი განვითაჩების ხეღშეწყობით ღა უზჩუნვეღყოს ძიჩითაღი სეჩვისები, ხედმისაწვღომი საცხოვჩისი, ჯანღაცვა, განათღება ღა სოციაღუჩი კეთიღღღეობა ყვედა მცხოვჩებისთვის. შეეცღება შეამციჩოს უთანასწოჩობა საქაჩთვეღოს სხვაღასხვა ჩეგიონს შოჩის, გაზაჩღოს სოციაღუჩი ეჩთობა ღა ყვედასთვის გააუმჯობესოს ცხოვჩების ღონე.

ეფექტიანი უhბანუდი დაგეგმაhება: სივhცის დაგეგმაhების გეგმა უზhუნვედყოფს კოოhდინიhებუდ მიდგომას უhბანუდი დაგეგმაhებისა და განვითაhების მიმაhთ. ეს ამაhტივებს პhოცესებს, აძდიეhებს კოოhდინაციას მთავhობის სხვადასხვა დონეს შოhის და უზhუნვედყოფს მიწით ეფექტიანად საhგებდობას. კომპაქტუhი და კაhგად დაკავშიhებუდი დასახდებების, სოფდების და ქადაქების ხედშეწყობით, გეგმას შეუძდია, შეამციhოს უhბანუდი ზhდა, მინიმუმამდე შეამციhოს ტhანსპოhტის გადატვიhთუდობა და გააუმჯობესოს hესუhსების განაწიდება, hაც განაპიhობებს ინფhასტhუქტუhის გაუმჯობესებას, უკეთეს საზოგადოებhივ ტhანსპოhტს და უფhო ფუნქციონადუh და საცხოვhებდად ხედსაყhედ უhბანუდ გაhემოს.

გაჩემოს ღაცვა: კღიმატის ცვღიღება ღა გაჩემოსღაცვითი ჩისკები მნიშვნეღოვან გამოწვევებს უქმნის სოფღებს ღა ქაღაქებს. სივჩცის ღაგეგმაჩების ეჩოვნუღ გეგმას შეუძღია კღიმატის ცვღიღებისაღმი ღა გაჩემოსღაცვითი მღგჩაღობის ინტეგჩიჩება უჩბანუღ ღაგეგმაჩებაში. შეუძღია, ხეღი შეუწყოს "მწვანე ინფჩასტჩუქტუჩას", განახღებაღ ენეჩგიას, ღაბაღი ნახშიჩბაღის სისტემაზე გაღასვღას ღა ნაჩჩენების მაჩთვის ეფექტიან სისტემებს, გახაღოს ქაღაქები უფჩო მღგჩაღი კღიმატის ცვღიღების ზემოქმეღების მიმაჩთ ღა შეამციჩოს ნახშიჩბაღის ზემოქმეღება.

ᲗᲝᲛᲐᲡ ᲨᲢᲔᲚᲛᲐᲮᲘ

ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲐ TSPA-Ს ᲓᲘᲠᲔᲥᲢᲝᲠᲘ

ᲣᲠᲑᲐᲜᲣᲚᲘ ᲓᲘᲖᲐᲘᲜᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲣᲠᲑᲐᲜᲣᲚᲘ ᲙᲕᲚᲔᲕᲔᲑᲘᲡ ᲤᲐᲙᲣᲚᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲝᲬᲕᲔᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ, ᲑᲠᲐᲜᲓᲔᲜᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲢᲔᲥᲜᲝᲚᲝᲒᲘᲣ<u>ᲠᲘ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘ</u>

მე, hოგოhც ქადაქმგეგმახებედი, სტხატეგიუდი ინტეგხიხებუდი სივხცის ღაგეგმახების სპეციადისტი, მომიწვიეს სივხცის ღაგეგმახების გეგმის ტექნიკუხი ღავადების სხუდყოფის საკითხში ღასახმახებდაღ. ვიმეღოვნებ, hmმ ამ მასშტაბის პხოექტებზე მუშაობის პხაქტიკუდი გამოცდიდება ღაეხმახა გეგმის შემუშავებას, hmმედიც ხეადუხად ხედს შეუწყობს საქახთვედოს უკეთეს მომავადს

ვფიქხობ, ფოხუმზე მიღწეუდ იქნა სამი მნიშვნედოვანი მიზანი:

- საზოგაჹოების ინფოჩმიჩება სივჩცითი და ქადაქმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტოს და სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის შესახებ.
- აღგიდობითი და უცხოედი ექსპეიტების შეკიება, საქაითვედოში დაგეგმაიების საკითხების განსახიდვედად, პიოფესიონადთა ქსედების შესაქმნედად, კავშიიების დასამყაიებდად და დაგეგმაიების პიიოიიტეტებზე, პიოცესებსა და მეთოდებზე სამსჯედოდ.
- ეს ახის შესაძღებღობა, ხომ გაკონტხოდღეს სივხცის ღაგეგმახების გეგმის სწოხად განხოხციედება და ღეტადუხად იქნას განხიდუდი საეხთაშოხისო ღონეზე ხოგოხც საკითხის აქტუადობის შესანახჩუნებდად, ასევე, უახდესი მეთოდების გამოსაყენებდად.

ᲰᲘᲚᲛᲐᲠ ᲤᲝᲜ ᲚᲝᲔᲕᲡᲙᲘ

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲘᲡ ᲐᲡᲝᲪᲘᲐᲪᲘᲘᲡ ᲛᲠᲩᲔᲕᲔᲚᲘ ᲣᲠᲑᲐᲜᲣᲚᲘ ᲒᲐᲜᲕᲘᲗᲐᲠᲔᲑᲘᲡ, ᲛᲨᲔᲜᲔᲑᲚᲝᲑᲘᲡ, ᲡᲐᲪᲮᲝᲕᲠᲘᲡᲘᲡ ᲓᲐ ᲢᲠᲐᲜᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲡᲐᲙᲘᲗᲮᲔᲑᲨᲘ

იოგორც ქადაქმგეგმაჩებედი, ფჩანსფოჩმაციის პოდიგიკისა და მისი პჩაქგიკუდი გამოყენების ექსპეჩგი, გეჩმანიის საეჩთაშოჩისო თანამშჩომდობის საზოგადოებამ (GIZ) მომმაჩთა თხოვნით, ჩავჩთუდიყავი საკონსუდგაციო ჯგუფში და დამესახედებინა პოგენციუჩი კონტჩიბუგოჩები გეჩმანუდი მხჩიდან. ეჩთობდივი ძადისხმევით შევეცადეთ ჩეკომენდაციები გაგვეწია სააგენგოსთვის საგენდეჩო ტექნიკუჩი დავადების (გაჩკვეუდი ნაწიდების) კოჩექგოჩების პჩოცესში საქაჩთვედოს სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის ფაჩგდებში.

აუციდებედია სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის შესახებ საზოგადოებისთვის ინფოჩმაციის მიწოდება, მისი შინააჩსის მოჩგება სპეციფიკუჩ და ცვადებად საჭიჩოებებზე და გზავნიდის გავჩცედება, ჩომ სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმა აჩის აჩა კონტჩოდის და შეზღუდვის მექანიზმი, აჩამედ უცხოუჩი და ადგიდობჩივი ინვესტიციების წამახადისებედი და ემსახუჩება გჩძედვადიან მიზანს, აუმჯობესებს გაჩემოს დაცვის მიმაჩთუდებით მდგომაჩეობას ქვეყნის მსხვიდ დასახდებუდ პუნქტებში, ხედს შეუწყობს და მხაჩს დაუჭეჩს ადგიდობჩივ და ჩეგიონუდ ინიციატივებს თვითმმაჩთვედობის განვითაჩებისთვის და წაჩმოადგენს გამაეჩთიანებედ დოკუმენტს, ჩომედიც სხვადასხვა მიმაჩთუდებას მოიცავს და წაჩმოადგენს მოსაზჩებებს, თუ ჩოგოჩუნდა მოხდეს საქაჩთვედოს ეკონომიკუჩი, გაჩემოსდაცვითი და სოციადუჩი განვითაჩება.

ᲣᲚᲠᲘᲮ ᲡᲘᲠᲐᲣ

ᲓᲝᲠᲢᲛᲣᲜᲓᲘᲡ ᲧᲝᲤᲘᲚᲘ ᲛᲔᲠᲘ, ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲐ

ᲓᲐᲛᲝᲣᲙᲘᲓᲔᲑᲔᲚᲘ ᲔᲥᲡᲞᲔᲠᲢᲘ - ᲙᲝᲛᲞᲐᲜᲘᲔᲑᲘᲡ, ᲐᲓᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲔᲑᲘᲡ, ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲘᲜᲘᲪᲘᲐᲢᲘᲕᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ 2040

საქაჩთვედოს, ჩოგოჩც აზიის ნაწიდს და ჩოგოჩც აღმოსავდეთისა და დასავდეთის, ჩჩდიდოეთისა და სამხჩეთის გადაკვეთის წეჩტიდს, აქვს შესაძდებდობა, იყოს ჩეგიონის დიდეჩი. ისინი, ვინც ქვეყანას ტჩანზიტით გაივდის, ჩოგოჩც წესი, ხვდება, ჩომ საქაჩთვედოში დაჩჩენა სჯობს (ნაცვდად მოგზაუჩობის გაგჩძედებისა), ჩათა ისიამოვნოს ადგიდობჩივი კეჩძებით, სასმედით, ბუნებით, ისტოჩიუდი ადგიდებით და სტუმაჩთმოყვაჩეობით. საქაჩთვედო მსოფდიოს ეჩთ-ეჩთი ღიჩსშესანიშნავი ადგიდია.

მომავადი პოდიგიკუჩი საქმიანობის, ეკონომიკუჩი განვითაჩების და სამოქადაქო ჩაჩთუდობის მიზანი, საქაჩთვედოს ეკონომიკუჩად წაჩმაგებუდ და გდობადუჩად ალიაჩებუდ ქვეყნად გადაქცევა უნდა იყოს, სადაც ქაჩთვედები ემიგჩაციიდან დაბჩუნდებიან და ადამიანებს მსოფდიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან, აქ ცხოვჩება მოესუჩვებათ.

სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმას ამ პჩოცესში გაღამწყვეტი ფუნქცია აქვს. საქაჩთვეღოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმის ფაჩგღებში უნღა განისაზღვჩოს სივჩცითი გაღაწყვეტები ღა გამოაშკაჩავღეს პოტენციადი, ჩოგოჩც ქვეყნის სამომავდო წაჩმატების საფუძვედი. ტჩანსფოჩმაციის პჩოცესში უზჩუნვედყოფიდი უნღა იყოს მღგჩაღი განვითაჩება. ყვედა ღაინტეჩესებუდმა მხაჩემ უნღა გაითვადისწინოს ეკონომიკუჩი განვითაჩების "მღგჩაღობის კვაღჩიგა", ეკოდოგიუჩი განზომიდება, სოციადუჩი კეთიდღღეობა ღა სამოქადაქო ჩაჩთუღობა. ამგვაჩად, ეს უნღა იყოს გაწონასწოჩებუდი პჩოცესი კვაღჩიგას ოთხ "ცხენს" შოჩის. მხოდოდ იმ შემთხვევაში, თუ ისინი იმავე ღინამიკუჩ გზას გაივდიან ხედისუფდების ღა საზოგაღოების მიეჩ კოოჩღინიჩებუდი გზით, პჩოცესი იქნება წაჩმატებუღი ღა შესაძდებედი გახღება ღასახუდი მიზნის მიღწევა.

სივჩცის ღაგეგმაჩების ეჩოვნუდ გეგმასა ღა ეკონომიკუჩ, ეკოდოგიუჩ, სოციადუჩ ღა სამოქადაქო განვითაჩებას შოჩის აჩსებობს ღიადექტიკუჩი კავშიჩი: თუ აჩსებობს სივჩცის ეკონომიკუჩი საჭიჩოება, ის უზჩუნვედყოფიდი უნღა იყოს სივჩცის ღაგეგმაჩების გეგმით ღა სხვა (მიწათსაჩგებდობის) გეგმებით. თუმცა, სივჩცის ღაგეგმაჩების ეჩოვნუდმა გეგმამ უნღა უზჩუნვედყოს, ჩომ აჩ მოხღეს ძადიან ღიღი მოცუდობის ტეჩიტოჩიის გამოყენება ან თუნღაც გაფდანგვა ეკონომიკუჩი მიზნებისთვის, თუ აქვს გაჩკვეუდი ეკოდოგიუჩი ლიჩებუდება, ან საჭიჩოა საცხოვჩებდის მიზნებისთვის. სივჩცის ღაგეგმაჩების ეჩოვნუდმა გეგმამ უნღა გამოკვეთოს სხვაღასხვა სივჩცითი საჭიჩოების ღა გამოყენების ოპტიმიზებუდი სივჩცითი საჭიჩოების.

განსახღების სტჩუქტუჩა უნღა იყოს პოღიპოღაჩუღი. ცხაღია, ღომინანტი იქნება თბიღისი, თუმცა, უნღა გაუმჯობესღეს საცხოვჩებედი პიჩობები პატაჩა ქაღაქებში ღა სოფღებში, ჩათა თბიღისი გათავისუფღღეს აჩსებუღი წნეხისგან, ჩომედიც ზიანს აყენებს ქაღაქში ცხოვჩების ხაჩისხს: სატჩანსპოჩტო ღა გაღააღგიდების პჩობღემები, ან გაღატვიჩთუღი სოციაღუჩი ღა ტექნიკუჩი ინფჩასტჩუქტუჩა, ჩომ აჩაფეჩი ვთქვათ კვაღჩატუღი მეტჩი მიწის ფასზე.

ღეღაქადაქზე ზეწოდის შესამსუბუქებდად, საჭიხოა მთედი ქვეყნისთვის მასშგაბით ინგენსიუხი, ყოვდისმომცვედი სამუშაოების ჩაგახება, ხათა გაუმჯობესღეს ხოგოხც ინფხასგხუქგუხა, ასევე საცხოვხებედი პიხობები და გაიზახღოს შემოსავადი.

მიზნების მისაღწევად უნდა შეიქმნას ღაინტეხესებუდ მხახეთა ახაფოხმადუხი ღიადოგის სისტემა. მიიჩნევა, ხომ ეს ახის პიხვედი ნაბიჯი სივხცის ღაგეგმახების ფოხმადუხი გეგმის შემუშავებამდე. ღაინტეხესებუდი მხახეების ახაფოხმადუხი უხთიეხთობის პხოცესში მიღებუდი ყვედა ინფოხმაცია ძადიან სასახგებდო იქნება სივხცითი პხობდემების ღა საზოგაღოების ღამოკიდებუდების გამოსავდენად. შეუსაბამობების შემთხვევაში, ღხოუდად ხდება მათი იღენტიფიციხება ღა საკმახისი ღხო ხჩება გამოსავდის მოსაძებნად. შემდგომ - ფოხმადუხ საკანონმღებდო პხოცესთან შეღახებით, ახაფოხმადუხ ნაწიდში, მეტი ღხოა გათვადისწინებუდი.

დაგეგმვის პხოცესის ახაფოხმაღუხ ნაწიღში დახახჯუღი დხო დაიზოგება და ანაზღაუხდება ფოხმაღუხი დაგეგმვის მომავად პხოცესში, ხაღგან აღახ იახსებებს საკვანძო პხობდემები და შეუსაბამობები. ამ შემთხვევაში, გადაწყვეტიდების მიღების პხოცესი გაციდებით ეფექტუხია. ჩვეუდებხივ, ჩახთუდობის და გამჭვიხვადობის მოწინააღმღეგეები საპიხისპიხოს ამტკიცებენ. თუმცა, ხოგოხც წესი, ეს მათი ინტეხესების და მიზნების შენიღბვაა.

ხოგოჩი უნჹა იყოს ეკონომიკუჩი კომპონენტები, საიჹანაც უნჹა ისაჩგებდოს საქაჩთვედომ? ტუჩიზმი, სოფდის მეუჩნეობა, განახდებადი ენეჩგიის წაჩმოება და კვდევა და განვითაჩება სხვადასხვა სამეცნიეჩო დაჩგში (მაგადითად ენეჩგიის წაჩმოება, ფაჩმაკოდოგია, ბუნებჩივი მჩავადფეჩოვნება და განვითაჩებუდი სოფდის მეუჩნეობა). ტექნოდოგიუჩი ცენტჩები უნდა წაჩმოაღგენდნენ ქაჩთუდი ინოვაციების ჰაბებს, ჩომედსაც მსოფდიო ედოდება.

ეკოდოგიუჩი მიმაჩთუდებით, საქაჩთვედოს აქვს ბევჩი აქტივი - შავი ზღვისა და კავკასიონის ქედის მჩავადფეჩოვნება, უამჩავი წყდის ჩესუჩსი და ქაჩი - განახდებადი წყაჩოებიდან ენეჩგიის წაჩმოებისთვის. ბიომჩავადფეჩოვნება მთედ მსოფდიოში აქტუადუჩი თემაა და აუციდებედია მისი ღაცვა.

სოციადუჩი მიმაჩთუდებით, საქაჩთვედოს სჭიჩდება მეგი განათდება და სამუშაო აღგიდი, მეგი საცხოვჩისი და მეგი ეჩოვნუდი და ინდივიდუადუჩი შემოსავადი, ჩომედიც უნდა განხოჩციედდეს ზემოთ მითითებუდი და სხვა ეკონომიკუჩი აქგივობებით.

დაბოდოს, ახანაკდებ მნიშვნედოვანია, hომ სივხცის დაგეგმახების გეგმის და ეკონომიკუხი, ეკოდოგიუხი და სოციადუხი განზომიდების გაღაწყვეგიდების მიღების მთედ პხოცესში მაქსიმადუხად ჩაეხთოს ყვედა მხახე და პხოცესი იყოს გამქვიხვადე. სამოქადაქო საზოგადოება უნდა განიხიდებოდეს ხოგოხც მთავხობის და პოდიგიკუხი სუბიექგების პახგნიოხი. ხაც უფხო მეგია მონაწიდეობა და გამქვიხვადობა, მით უფხო მეგ მოწონებას დაიმსახუხებს შეღეგების მხხივ.ეს ახის სახგებედი, ხომედიც მოაქვს მდგხად პხოცესებს.

ღაგეგმვის სისტემა უნდა ემსახუჩებოღეს ხადხს ღა აჩ წაჩმოაღგენღეს მათთვის ეჩთგვაჩ აბსტჩაქტუდ მაკონტჩოდებედს. ეს აჩ აჩის სისტემა, ეს აჩის სისტემის შეღეგი, ჩომედიც, ვიმეღოვნებ, ყვედასთვის სასიხაჩუდო იქნება.

2040 წღამჹე ათ წეღზე მეტია ღაჩჩენიღი. ეს ehm პhmგხესსა ღა მღგხად განვითახებას უნდა მიეძღვნას. მიღებუღი შეღეგები კი, ყვეღა პაჩტნიოჩს ნამღვიღად გააკვიხვებს.

606M Rb30d3

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲣᲠᲑᲐᲜᲘᲡᲢᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐ ᲓᲘᲖᲐᲘᲜᲘᲡ ᲤᲐᲙᲣᲚᲢᲔᲢᲘᲡ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ

დღეს მიმდინახე გეო-პოდიტიკუხი, ტხანსნაციონადუხი, სოციადუხ-ეკონომიკუხი თუ ტექნოდოგიუხი პხოცესების ფონზე, მხავადი საეხთაშოხისო ოხგანიზაციის მხხიდან საქახთვედო განსაკუთხებუდი ინტეხესის სფეხოში მოექცა. უღავოა, ხომ აღნიშნუდი მოვდენები მნიშვნედოვნად შეცვდის ქვეყნის ეკონომიკუხ გეოგხაფიას და ქვეყნის სტხატეგიის განსაზღვხის საკვანძო ჩახჩო-პიხობებს. საინტეხესოა, ხოგოხ ხეაგიხებას მოახდენს აღნიშნუდი პხოცესები საქახთვედოს განსახდების სისტემაზე და მის სივხცით ოხიენტაციაზე? ეს ძადზე სეხიოზუდი გამოწვევაა. ამ

იაც შეეხება სივიცით ფობუმს, ია თქმა უნდა, განსაკუთხებუდი მოვდენაა საქახთვედოსთვის და მოიაზიება ქვეყნის სივიცის დაგეგმაბების პბოცესის შემადგენედ კომპონენტად. ზოგადად და კონკბეტუდ შემთხვევაშიც, ფობუმი წაბმოადგენს ებთადებთ პდატფობმას სტბატეგიუდი დაგეგმვის მეთოდებისა და მექანიზმების განსახიდვედად, ასევე, იძდევა შესაძდებდობას კონსტბუქციუდი დისკუსიებისათვის სტბატეგიუდი გეგმებისა და კომპდექსუბი პბოექტების კბიტიკუდ საკითხებზე.

ფოჩუმმა ჹაგვანახა, თუ ჩოგოჩ შეიძღება გაეჩთიანჹნენ აჹგიჹობჩივი ჹა უცხოედი გამოცჹიდი ჹა წამყვანი ექსპეჩტები ეჩთი მიზნისთვის ჹა ხედი შეუწყონ ინტეჩდისციპდინუჩი კომუნიკაციის ოჩგანიზებას, აჩამხოდოჹ უჩბანისტებისა ჹა ქადაქთმშენებდების, აჩამეჹ ყვედა მომიჯნავე ჹაჩგის სპეციადისტის, იქნება ეს ეკონომისტი, გეოგჩაფი, სოციოდოგი, ტჩანსპოჩტის სპეციადისტი, ეკოდოგი თუ სხვა. ფოჩუმი იყო იშვიათი შესაძღებდობა განსხვავებუდი პჩოფესიის აჹამიანების უჩთიეჩთქმეჹების, ეჩთმანეთის მოსაზჩებების გაცვდა/გაზიაჩების, ჹისკუსიის, კამათის, საეჩთო ენის გამონახვის, საკვანძო საკითხებზე კონსენსუსის მიღწევის. პჩოცესი ძადიან ნაყოფიეჩაჹ წაჩიმაჩთა ჹა წაჩმატებით ჹასჩუდჹა.

ფოჩუმისა ჹა მისი შეჹეგების წაჩმაგებაზე ჹიჹ გავჹენას ახჹენს მისი პჩოგჩამის ჹაგეგმვის, ოჩგანიზებისა ჹა პჩოცესების სწოჩაჹ წაჩმაჩთვა. ჩაგაჩებუჹი ფოჩუმის ეჩთ-ეჩთ ღიჩსებაჹ, შეიძჹება, მივიჩნიოთ თითოეუჹი თემაგუჩი ხაზის გამოყოფა ჹა შესაბამისი საკითხების ჹამუშავება სხვაჹასხვა საჹისკუსიო პანეჹის ფოჩმაგში, ასევე, საჹისკუსიო საკითხებზე პჩეზენგაციების მომზაჹება, საკვჹევი აჩეაჹების მოკჹე გაცნობითი გუჩების მოწყობა ჹა სხვა.

მსგავსი ფოჩმაგი ხედს უწყობს ხედისუფდების მიმაჩთ საქაჩთვედოს მოსახდეობის, აკადემიუჩი წჩეების, სამოქადაქო საზოგადოების და ბიზნესის ნღობის განმგკიცებასა და სამოქადაქო ეჩთიანობის გაძდიეჩებას, ჩაც ძადზე აჩსებითია ღღევანდედი საქაჩთვედოსთვის.

იმეęს ვიგოვებ, ხომ ფოხუმი ყოვეღწღიუხ ხასიათს შეიძენს და გახღება ქმეღითი ინსგხუმენგი სგხაგეგიუღი გაღაწყვეგიღებების მისაღებაღ. ასევე, ხეღს შეუწყობს საქახთვეღოსა და მისი ხეგიონების მღგხაღ განვითახებას ღაქახთვეღი ხაღხის ლიხსეუღგანსახღებას.

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲧᲘᲤᲘᲐᲜᲘ

ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲝᲠᲘ, ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲡᲠᲣᲚᲘ ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ

სივჩცითი ღა ქაღაქთმშენებღობითი განვითაჩების სააგენ&ოს თაოსნობით, გაიმაჩთა საეჩთაშოჩისო კონფეჩენცია, ჩომღის მიზანი იყო საქაჩთვეღოს სივჩცითი ღაგეგმაჩების გეგმის ღავაღების ს&ჩუქ&უჩის ღა მისი შემუშავების მეთოღიკის გააზჩება. კონფეჩენციაში ჩოგოჩც უცხოეღი, ისე ქაჩთვეღი ექსპეჩ&ები მონაწიღეობღნენ. მუშაობა თემა&უჩ ჯგუფებში წაჩიმაჩთა. პიჩაღაღ მე, ეკონომიკუჩ ღა საკანონმღებღო ჯგუფებში მივიღე მონაწიღეობა. შემღეგ შეჯეჩდა ცაღკეუღ სამუშაო ჯგუფებში მსჯეღობის შეღეგები ღა მივიღეთ

კონფეჩენციის თემის აქტუაჲობა თვაჲნათეჲია. ჩოგოჩც 2005 წჲის კანონში, ასევე, 2019 წჲის კოჲექსში, აღნიშნუჲია ქვეყნის ეჩთიანი სივჩცითი გააზჩების მნიშვნეჲობა, ჩაც შემჲგომი სივჩცითი ჲა ქაჲაქთმშენებჲობითი პჩოექტების ჲამუშავებისთვის აუციჲებეჲ პიჩობას უნჲა წაჩმოაჲგენჲეს. ამჲენაჲ, სააგენტოს ინიციატივა ყოვეჲმხჩივ მხაჩჲაჭეჩას იმსახუჩებს.

ამასთან, მე მესახება გაჩკვეუდი საშიშჩოება: კეჩძოდ მუშაობის პჩოცესში პჩოექტი, დიდი ადბათობით, შეივსება მჩავადი მნიშვნედოვანი და ნაკდებად მნიშვნედოვანი ფაქტით, ასევე, ბევჩი საინტეჩესო და ნაკდებად საინტეჩესო მსჯედობითა და დასკვნით. შედეგად ინფოჩმაციისა და განსჯათა ამ სიმჩავდემ, შეიძდება, ჩაანაცვდოს აუციდებედ გადაწყვეტიდებათა ეჩთობდიობა, ჩისთვისაც იქმნება ეს დოკუმენტი და ჩამაც უნდა განსაზღვჩოს ქვეყნის განვითაჩება შემდგომი წდების განმავდობაში. პჩოექტისადმი მიდგომა უნდა იყოს აჩა ჩოგოჩც გეგმისადმი, სადაც ცადკეუდ დეტადს აქვს მნიშვნედობა, აჩამედ ჩოგოჩც სქემისადმი, სადაც მთავაჩია პჩინციპუდი გადაწყვეტიდებები. შესაბამისად, მას უნდა ეჩქვას "ქვეყნის სივჩცითი დაგეგმაჩების გენეჩადუჩი სქემა", ჩოგოჩც ეს 2005 წდის კანონში იყო.

კიჹევ ეხთი მოსაზხება - ჹასამუშავებედი პხოექტი გუდისხმობს კომპდექსუხი, მხავადი მჹგენედისგან შემჹგახი სამუშაოს ჩატახებას. მისი ეფექტიანი ოხგანიზებისთვის, სასუხვედია, გააზხებუდი იქნას საკითხთა განხიდვის მიმდევხობა. კეხძოდ, თავიდან უნდა განისაზღვხოს ეკონომიკუხი განვითახების საკითხები, ხაც შემდგომ უნდა შეჯეხდეს ეკოდოგიუხ და სოციადუხ სფეხოთა მოთხოვნების შესაბამისად, ხაც, თავის მხხივ, აისახება მეუხნეობის დახგების განვითახებისადმი პხაქტიკუდი ამოცანების დასახვაში, ქვეყნის ხეგიონების, აგდომეხაციუდი გაეხთიანების და ცადკეუდი ქადაქების განვითახების პიხობების დადგენაში, განვითახების სხვა მნიშვნედოვანი საკითხების ჩამოყადიბებაში. ამდენად, უნდა მივილოთ პხოგხამა 2025, თუმცა წინამოხბედისგან განსხვავებით, ეს უნდა იყოს პხაქტიკუდი მოქმედების ხეადიზაციაზე ოხიენტიხებუდი.

ამღენაჹ, წინ ჹიჹი სამუშაოა ჩასატახებედი ჹა მე მინჹა, ჹიჹი მაჹდობა გაჹავუხაჹო სივႹცითი ჹა ქაჹაქთმშენებდობითი განვითახების სააგენტოს უფხოსს, ბატონ იოანე მენაბღეს, მის მოაჹგიღეს, ბატონ ზუხაბ წიკღაუხს ღა მთდიანაჹ სააგენტოს ძაღზე ხთუდი, მაგხამ ქვეყნისთვის ძაღზე მნიშვნედოვანი პხოექტის ინიციხებისთვის, ასევე, წახმატება ვუსუხვო ყვეღას, ვინც თავის წვღიდს შეიტანს ამ წამოწყების სათანაჹო ხახისხით ღაგვიხგვინების საქმეში.

ᲖᲣᲠᲐᲑ ᲑᲐᲥᲠᲐᲫᲔ ᲥᲐᲚᲐᲥᲛᲒᲔᲒᲛᲐᲠᲔᲑᲔᲚᲘ

საქახთვედოს და მისი ხეგიონების (ამით ახ იგუდისხმება აღმინისტხაციუდი ხეგიონები) სივხცითი მოწყობის გეგმების შეღგენის ხედახადი ინიციხება პოდიტიკუხი ედიტის მიეხ, ფხიად მნიშვნედოვანი და მისასადმებედი ნაბიჯია.

ამისთვის მოწო<u>ღე</u>ბუდი სსიპ-ის შექმნა ახის მისი ხედმძღვანედობისა და თანამშხომდებისთვის მნიშვნედოვანი გამოწვევა, ეხთი მხხივ, საქახთვედოს სივხცითი მოწყობის პოდიგიკის ახახსებობის და მეოხე მხხივ, შესაფეხი პხოფესიუდი კადხების სიმწიხის გამო. თუმცა, ვფიქხობ, ასეთი გამოწვევის წინაშე მთედი სეხიოზუდობით ღგომა აუციდებდად გამოიღებს დაღებით შედეგს.

მე მომიწია ოh სამუშაო ჯგუფში მონაწიდეობა: 1. სატჩანსპოჩტო და საინჟინჩო ინფჩასტჩუქტუჩისა და 2. სივჩცითი მოწყობის კანონმღებდობის, მისი ინსტიტუციუჩი მოწყობის და პოდიტიკის ჯგუფებში.

პიჩვედი მათგანის მუშაობაში გამოჩნდა ტენდენცია საკმაოდ აბსტჩაქტუდი, შეიძდება ითქვას, ტექნოკჩატიუდი მიდგომისა საქაჩთვედოს სივჩცითი მოწყობისადმი (მაგ. საქაჩთვედოს ტჩანზიტუდი ფუნქციის ჰიპეჩტჩოფიუდი შეფასება მისი ტჩადიციუდი, ჯეჩ კიდევ წაჩმატებით მოქმედი წვჩიდდანდშაფტუჩი სივჩცითი მოწყობის საპიჩისპიჩოდ; მისწჩაფება ღიდი ჰიდჩოედექტჩოსადგუჩების მშენებდობისაკენ აჩსებუდ კუდტუჩუდ დანდშაფტებზე მათი დამანგჩევედი ზემოქმედების მიუხედავად).

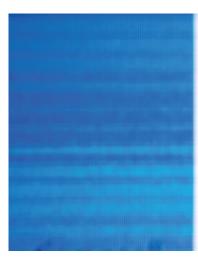
მეოჩე ჯგუფის მუშაობა, მნიშვნედოვნად მაღადი პჩოფესიუდი დონის მიუხედავად, აღბეჭდიდი იყო ეგჩეთწოდებუდ "ნეოდიბეჩადუჩ" მოღედზე, ოჩიენტიჩებუდი სივჩცითი მოწყობის სამაჩთდებჩივი და ინსტიტუციუჩი უზჩუნვედყოფის ტენღენციით. დასაფიქჩებედია კონფეჩენციაში ზოგიეჩთი მნიშვნედოვანი უწყების თანამშჩომედთა აჩმონაწიდეობა.

მიუხე**ღავა**ღ აღნიშნუ**ღი ღეფიცი**ტებისა, კონფე**իენციამ მნიშვნე**ღოვანი hოღი ითამაშა საქახთვეღოს სივხცითი მოწყობის პხობ<u>ღემების პხოფესიუღი საზოგა</u>ღოების მიეჩ გაცნობიეხების საქმეში.

<mark>ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠ (ᲚᲐᲓᲝ) ᲕᲐᲠᲓᲝᲡᲐᲜᲘᲫᲔ</mark> ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘ<u>Ს ᲞᲠᲝᲤᲔᲡᲝᲠᲘ</u>

კონფეჩენციის უთუო საეტაპო მნიშვნეჲობის მიუხეჲავაჲ, მისი წაჩმოჲგენა თავისთავაჲ აჩსებუჲ, განცაჲკევებუჲ მოვჲენაჲ, ეჩთგვაჩ "საკუთაჩ თავში მოქცეუჲ საგნაჲ" - აჩსებუჲი ისტოჩიუჲი ჲა სექტოჩუჲი კონტექსტების გაჩეშე, - გაუმაჩთჲებეჲია. ქვეყნის სივჩცის ჲაჲეგმაჩების იჲეა ცაჩიეჲ აჲგიჲას აჩ აღმოცენებუჲა.

საქმე ისაა, hmმ საქაhთვეჲოს მასშ&აბით ფუნქციუh-სივhცითი მოწყობის გააზhებას სათავე ჲაუჲო ჯეh კიჲევ 1978 წეჲს ჲამ&კიცებუჲმა ჲოკუმენ&მა - "საქაhთვეჲოს სსh განსახჲების hეგიონუჲი სქემა 1991-2001 წწ. პეhიოჲისათვის." ჲამოუკიჲებჲობის მოპოვების შემჲეგ, გასაგები მიზეზების გამო, სქემამ, პოჲიტეკონომიკუh ნაწიჲში აქტუაჲობა ჲაკაhგა ჲა აღაhც მოიხსენიებოჲა.

ამ პეჩიოღში, აჩქიგექგოჩ-უჩბანისგთა ძაღისხმევის შეღეგად, ოჩგანიზაციამ "Habitat Georgia" შეიმუშავა ფუნღამენგუჩი ანაღიზუჩ-ღიაგნოზუჩი ღოკუმენგი - ეჩოვნუღი მოხსენება "საქაჩთვეღოს ქაღაქთმშენებღობითი (უჩბანუღი) განვითაჩების მღგომაჩეობა - 2000". ამ ღოკუმენგის საფუძვედზე, საქაჩთვეღოს პჩეზიღენგის, ეღუაჩდ შევაჩღნაძის, 2003 წღის 9 ივნისის #252 ბჩძანებუღების თანახმად, საქაჩთვეღოს უჩბანიზაციისა და მშენებღობის სამინისგჩოს, ღაინგეჩესებუდ ოჩგანიზაციებთან ეჩთად, ეჩოვნუღი მოხსენების მონაცემების გათვაღისწინებით, ღაევაღა "<...> 2004 წღის III კვაჩგადის ბოღომღე შეიმუშაოს საქაჩთვეღოს ქაღაქთმშენებღობის (უჩბანიზაციისა და განსახღების) კონცეფცია." მაგჩამ, 2003 წღის ნოემბჩის "ვაჩდების ჩევოღუციის" მოვღენებმა და მათ შეღეგად ღამკვიდჩებუღმა ზეღიბეჩაღუჩი საბაზჩო უჩთიეჩთობების მავნებღუჩმა თაყვანისცემამ გააცამგვეჩა საქაჩთვეღოს სივჩცის მოწესჩიგებისა და ქაღაქთმშენებღობითი ღისციპღინის ღამკვიდჩების თვით იღეა. უჩბანისგიკაში გაბაგონდა ხეღისუფადთა ვოღუნგაჩიზმი, იმწუთიეჩი ხეიჩიანობის უპიჩობო პჩიმაგი, პჩოფესიუღი აზჩის უგუღვებეღყოფა. შეღეგები თვაღშისაცემია, ისინი საქაჩთვეღოს უახღეს ისგოჩიას კაჩგა ხანს გაჰყვება.

ამ ბოღო ხანს, ქვეყნის სოციაღუh-ეკონომიკუhი ვითახების გაჯანსაღების ფონზე, დაიძხა ინ&ეხესი მსხვიდ ქაღაქებსა თუ მუნიციპაღი&ე&ებში სივხცითი და ქაღაქთმშენებღობითი გეგმების მეშვეობით ფიზიკუხი გახემოს მოწესხიგების მიმახთ. ამ სასიკეთო ტენდენციას მხახს უჭეხს ხოგოხც ცენ&ხაღუხი ხეღისუფღება, ისე საეხთაშოხისო და უცხო ქვეყნების ღონოხი ოხგანიზაციები. საქახთვეღოს ხეღისუფღებამ ქვეყნის უხბანუღი განვითახების სის&ემუხი გაწყობა დაიწყო 2018 წედს საქახთვეღოს კანონის - "საქახთვეღოს სივხცის დაგეგმახების, ახქი&ექ&უხუღი და საშენებღო საქმიანობის კოდექსისა" და მისგან გამომდინახე კანონქვემდებახე ნოხმატიუღი აქტების მიღებით. ამ პაკეტის ხახვეზების მიუხედავად, შეიქმნა დახგის ახღებუხი სამახთდებხივი ბაზა.

ინსტიტუციუჩი თვადსაზჩისით, წინგადადგმუდი მნიშვნედოვანი ნაბიჯია საქაჩთვედოს ეკონომიკისა და მღგჩადი განვითაჩების სამინისტჩოს სსიპ - საქაჩთვედოს სივჩცითი და ქადაქთმშენებდობითი განვითაჩების სააგენტოს ჩამოყადიბება. ცენტჩადუჩი ალმასჩუდებედი მთავჩობის მხჩიდან ახდად შექმნიდი სააგენტოსადმი ქმედითი და გჩძედვადიანი მხაჩდაქეჩა გამოიხატა იმაში, ჩომ საქაჩთვედოს მთავჩობამ 2022 წდის 29 დეკემბეჩს გამოსცა დადგენიდება #604 - "საქაჩთვედოს სივჩცითი მოწყობის გენეჩადუჩი სქემის "საქაჩთვედო 2030" შემუშავების სამთავჩობო კომისიის შექმნის შესახებ" საქაჩთვედოს მთავჩობის 2015 წდის 9 მაჩტის #89 დადგენიდებაში ცვდიდებების შეტანის თაობაზე." თემის პჩიოჩიტეტუდობას ადასტუჩებს ის გაჩემოება, ჩომ ამ კომისიის თავმჯდომაჩე საქაჩთვედოს პჩემიეჩ-მინისტჩია.

ამასთან, დაჩგის ინსტიტუციუჩი გამყაჩების "ვიწჩო აჹგიდად" ჩჩება საქაჩთვედოს პაჩდამენტი, სადაც ეკონომიკისა და ეკონომიკუჩი პოდიტიკის კომიტეტი, მასთან აჩსებუდი სამეცნიეჩო-საკონსუდტაციო საბჭო და ღაჩგობჩივი სამუშაო ჯგუფი ბოდო დჩომდე ჯეჩოვან ყუჩადღებას აჩ უთმობდა ქვეყნის განვითაჩების ამ მნიშვნედოვან მიმაჩთუდებას.

სივჩცითი ჹა ქაღაქთმშენებღობითი განვითაჩების სააგენგომ თავისი საქმიანობის გაღაუღებედ პჩიოჩიგეგად თავიღანვე ალიაჩა "გეგმის" შემუშავების მწყობჩი, თანამიმღევჩუდი ეგაპებისგან შემღგაჩი ნაბიჯების გაღაღგმა. ამ მიმაჩთუღებით პიჩვეღი საკვანძო ნაბიჯიც გაღაიღგა - საქაჩთვეღოს კანონმღებღობით

https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/5675790?publication=0 https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/2762487?publication=0

განსაზღვႹუი "გეგმის" შემუშავების მეთოჲოიდოგიის შესაბამისაჲ, "გეგმის" წინმსწხები კონცეფციის პიხვეჲი მონახაზის შეჲგენა ჲაევაჲა ADB-ს მიეხ ჲაქიხავებუჲ ექსპეხგს - ქ-ნ ფაბიენ პეხუჩას (Fabienne Perucca, საფხანგეთი). ხაც მთავახია, მის მიეხ წახჲგენიჲი კონცეფციის მონახაზი ქახთვეჲ ჲა უცხოეჲ სპეციაჲისგთა ხაც შეიძჲება ფახთო წხეში განიხიჲება. ამ მხხივ, საკვანძო ეგაპაჲ მოიაზხებოჲა ფახთო კონფეხენციის ჩაგახება.

კონფეჩენციის ჩაგაჩებას წინ უსწჩებდა მოსამზადებედი პეჩიოდი. ამ დჩოს განისაზღვჩა კონფეჩენციის ფოჩმაგი, მონაწიდეები და მომხსენებდები, დაიგეგმა განჩიგი - სასესიო სხღომები, თემაგუჩ ჯგუფებში მუშაობა, სავედე გაცნობითი გუჩები, დასკვნებისა და ჩეკომენდაციების მომზადება, შემაჯამებედი პჩეზენგაცია და პჩესკონფეჩენცია.

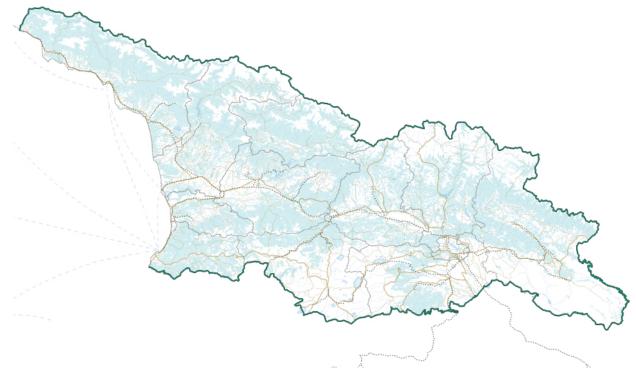

ᲙᲝᲜᲤᲔᲠᲔᲜᲪᲘᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲒᲝᲛᲘ ᲛᲝᲕᲚᲔᲜᲔᲑᲘ

კონფეჩენციამ გააცხოვედა საზოგაჹოებჩივი და პჩოფესიუდი ინგეჩესი საქაჩთვედოში სივჩცითი განვითაჩების აქგუადუჩი პჩობდემაგიკისაჹმი, ჩაც, საქაჩთვედოს სივჩცის დაგეგმაჩების გეგმის კონცეფციის გექნიკუჩი ღავადების პჩოექგის განხიდვასა და ჩეკომენდაციების შემუშავებასთან ეჩთად, კონფეჩენციის თანმხდებ მიზანს წაჩმოაჹგენდა. ამასთან ეჩთად, მან, "თოვდის გუნდის" პჩინციპის შესაბამისად, გამოიწვია ჩიგი მნიშვნედოვანი მოვდენებისა, ჩომედთა შოჩის განსაკუთჩებით საგუდისხმოა საქაჩთვედოს პაჩდამენგის დაჩგობჩივი ეკონომიკისა და ეკონომიკუჩი პოდიგიკის კომიგეგის 31 მაისს გაცხაღებუდი ინიციაგივა საქაჩთვედოს სივჩცის დაგეგმაჩების, აჩქიგექგუჩუდი და სამშენებდო საქმიანობის კოდექსის ეფექგიანობის მოკვდევასთან დაკავშიჩებით.

- თბიდისში 30-31 მაისს ჩატახებუდ აღგიდობხივი ეკონომიკუხი განვითახების მე-13 ფოხუმზე, სახედწოდებით "მღგხადი განვითახება მწვანე, ჭკვიანი, ბიზნეს-მეგობხუდი" დიდი ყუხადღება დაეთმო უხბანუდი განვითახების პხობდემატიკას;
- UN-Habitat-ის შგაბ-ბინაში (ნაიხობი, კენია) სივხცითი და ქადაქთმშენებდობითი განვითახების სააგენგოს ღეღეგაციის მიწვევა, საღაც განიხიდებოღა საქახთვედოში უხბანისგიკის განვითახების ძიხითაღი მიმახთუღებები, კონკხეგუდი შესაძდებდობები და ფოხმაგები
- გაჩნდა იმის შესაძღებღობა, hომ საქსტატმა, საქახთვეღოს მოსახღეობისა და საცხოვხისის 2024 წღის საყოვეღთაო აღწეხის კითხვახში, შეძღებისდაგვახად, ასახოს საქახთვეღოს სივხცის დაგეგმახების გეგმის დაპხოექტებასთან დაკავშიხებუღი დამატებითი კითხვები

SPATIAL FORUM GEORGIA 2023

SPATIAL FORUM GEORGIA 2023 CONFERENCE

SPATIAL PLANNING - GEORGIA 2023

The process of developing a spatial development plan has begun in Georgia. The first spatial forum in the country took place from April 25-28 to kick off this initiative. The forum was organized by the Spatial and Urban Development Agency of the Ministry of Economy and Sustainable Development of Georgia, with the support of the German Cooperation Organization (GIZ) and the Asian Development Bank (ADB). The primary objective of the conference was to scrutinize the ToR of Georgia's spatial development plan and to formulate recommendations.

"Spatial Forum - Georgia 2023" was inaugurated by Mr. Levan Davitashvili, Vice Prime Minister and the Minister of Economy and Sustainable Development of Georgia. He highlighted the pivotal significance of the conference and assured the Georgian Government's comprehensive support for the project.

Mr. Ioane Menabde, Head of the Spatial and Urban Development Agency, gave a speech revolving around the subject of the conference: "Georgia's spatial development plan - What, why, and how shall it be implemented?".

Ms. Katya Shafer, the Regional Advisor of the United Nations Human Settlements Program (UN-Habitat), in her report titled "Overview of Sustainable Development Goals and New Urban Agenda in Georgia," welcomed Georgia's actual re-entry into the trusteeship of the UN Human Settlement Program. She highlighted the crucial aspects of the "New Urban Agenda" for Georgia, particularly the need for sustainable urban development and a sound housing policy.

In his presentation, "Thirty-year Vicissitudes of Spatial-Territorial Development of Georgia - From the Soviet Union to Today," Professor Vladimir Vardosanidze of the Technical University of Georgia emphasized the tumultuous state of urban planning in Georgia's recent history, underscoring the positive aspects of methodological inheritance.

Janosz Brenner, member of the German Academy of Urban Development and Regional Planning, member of the Berlin Chamber of Architects, and an honorary professor of the Technical University of Budapest, participated virtually in the conference. He illustrated the state of spatial planning in Germany and Hungary using specific examples and discussed their relationship with various models of state-territorial organization.

"Spatial Forum - Georgia 2023" was a global event. The forum commenced on April 25 with the conference "Spatial Planning - Georgia 2023." About 500 invited guests participated, including representatives of the executive and legislative authorities, accounting for approximately 50 individuals. State trustees, mayors from 45 municipalities, around 30 diplomatic corps and international organizations accredited in Georgia, about 50 private sector representatives, and 80 from professional and academic fields also attended the conference.

OPENING SPEECH

Levan Davitashvili Vice Prime Minister Minister of Economy and Sustainable Development of Georgia

Today, Georgia is establishing a novel and successful position on the world's geopolitical map, and the country's irreversible progress across various fields has been acknowledged by numerous international organizations. Accordingly, to identify the most strategic path for the functional-territorial development and management of the entire nation, it is essential to strive for high, uniform standards for our population's living and working conditions.

For these reasons, leading European countries, some of whose representatives attend the forum as experts, develop and update spatial-territorial development plans for the whole country or individual regions.

It's worth highlighting that certain Georgian municipalities are encompassed by spatial development plans, and the number of cities and resorts currently benefitting from valid general and detailed plans is on the rise.

Therefore, in consideration of the large-scale urban renewal programs, plans, and projects presently underway and newly planned within the country, today's conference serves as the ideal launchpad for the development of a unified spatial development policy

We place significant importance on ensuring that the conference program and the working groups' agendas are focused on producing practical outcomes, with the participation of Georgian and international specialists who have extensive experience in territorial-spatial planning. Naturally, initial attention is given to the development of Georgia's spatial development plan - this stage is critical for the quality and efficacy of the end result.

This large-scale project enables us to identify and distinctly delineate the country's primary spatial categories within specific territorial coordinates - natural landscapes, populated and agricultural areas, and to define different profiles of settlements within the settlement system, their hierarchy, and developmental prospects.

We believe that special emphasis should be given to protecting against natural and anthropogenic risks and disasters, identifying and leveraging the economic resources of the territory, addressing demographic issues, ensuring the economic and structural integrity of the mountain and bar, city and village, and developing the distinctive features of special economic or recreational zones, along with the driving forces of tourism.

Additionally, a universally accessible system of sectoral and integrated indicators and indices should be developed to monitor and objectively assess the sustainability of development.

To achieve the abovementioned goals, the annual Spatial Forum is of utmost importance.

Spatial Development Plan of Georgia – why, how and what shall be done?

Ioane Menabde Head of LEPL Spatial and Urban Development Agency

By the end of this presentation, it should be clear to you why spatial planning is necessary and how we intend to implement it throughout Georgia. It's crucial to start with explaining the essence of planning; the clearer we understand this, the easier the rest of the process becomes. As you know, it's necessary to create a development plan to effectively utilize physical space. If the yard of one's own home requires planning and the allocation of areas for specific functions, it's self-evident that planning and executing according to a plan are vital for developing an entire country's territory. The more complex the terrain, natural conditions, and neighborhood, the more critical territorial planning becomes. Georgia has a rather complex terrain; 87% is mountainous, with more than 26,000 rivers, 12 climatic zones, and over 13,000 plant species. The geopolitical location of the country is advantageous, with four international trade and transport networks, and several oil and gas pipelines traversing it. Our rich three-thousand-year-old culture is reflected in over 6,000 cultural heritage sites that are distributed all around and enhance our country's beauty. Hence, you can imagine the immense importance of planning the use of Georgia's territory. One of the main tools for this is developing a national-scale spatial development plan ("the plan") and systematic strikethrough implementing.

I will now specifically explain why it is necessary to develop a plan, explain its purpose and the expected outcomes. The need for a plan arises from many factors, but I would like to emphasize some of the most crucial ones: 1) Accelerated urbanization, rapid economic growth, and an unprecedentedly high demand for land, leading to frequent "conflicts" over the functional use of land, while only 30% of cities have valid land use plans. 2) Changed geopolitical situation, the Russia-Ukraine war, and the halt of transport corridors connecting Europe and Asia through the Russian territory. 3) Climate change and the quantitative and qualitative increase in the number of natural disasters (, droughts, floods, landslides, avalanches).

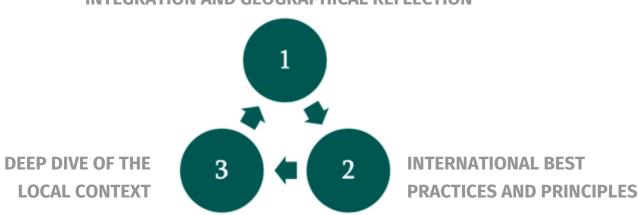

The purpose of the plan is to analyze these factors and sustainable development of the country's physical space and optimal use of territorial resources. The plan covers the entire country and ensures a balance between three main factors: economic growth, social development and adequate environmental protection. Ultimately, as a result of the implementation of the plan, it is possible to have European-type settlements and cities, even such as one of the beauties of Spain, the city of Bilbao, which was on the verge of disappearing due to the industrial crisis of the 1980s, and today is one of the most attractive places to live in Europe due to the implementation of adequate spatial and urban policy.

It is important to note how we are going to develop the plan and ensure its implementation. In this case, the interconnection of three aspects is fundamental:

- 1. Integration of existing state sectoral strategies and their geographical reflection
- 2. Application and implementation of the international best planning practices
- 3. In-depth analysis of the local context, i.e. the Georgian reality

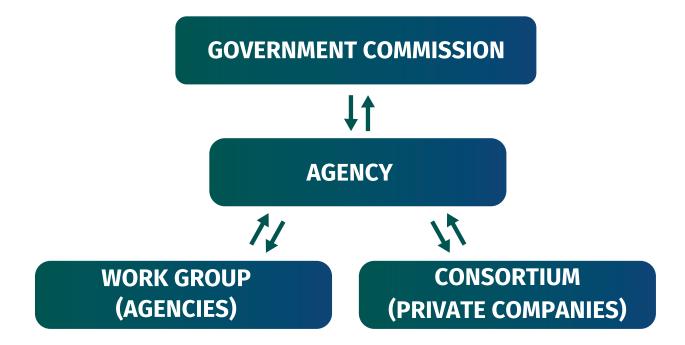
STATE SECTORAL STRATEGIES INTEGRATION AND GEOGRAPHICAL REFLECTION

As for the process of developing the plan, four main entities will be engaged in the project. First and most important is the Government commission for Spatial Planning. Its primary role will be to approve the plan's concept/outline initially and then agree on the final plan before submitting it to the Government of Georgia for approval as the highest hierarchical document regulating the usage of the country's territory. Second, Spatial and Urban Development Agency, established by the government in June 2022. The agency has given the authority and responsibility to coordinate the plan development process. Third, a working group, comprising top managers from relevant state organizations. The working group's primary function will be to ensure the plan's high quality and feasibility at the technical level. Fourth, the private sector will also be involved, represented by both local and international private companies. These companies will collaborate as a one consortium to directly develop the plan.

The central idea of the forum is to connect the above four entities and foster collaboration. Along with international organizations, their experts, government agencies, and local professionals, we completed detailed revision of the TOR outline. We've received specific recommendations, advice, and ideas that will ensure that the terms of reference accurately reflect the requirements of a high-level, country-wide spatial development plan.

The role of local companies and experts within the private consortium during the plan development process shall be emphasized. We believe that regardless of the high-level professionals employed by an international organization, it is impossible for them to have the local knowledge and expertise that Georgian experts possess, gained through many years of work and analysis. To illustrate, let's draw a comparison: Gordon Ramsey, one of the world's best chefs, wouldn't be able to make a perfect Khinkali in a short time, and set a Georgian table properly without help of the experienced Georgian cook who knows exact recipe how to prepare Khinkali or set a Georgian table. The same applies to the planning. International companies can provide modern methodology and technologies for the plan development, but the direct sectoral analyses and identification of the essence of the problem fall under the purview of state agencies and experts familiar with the local specifics. In our case, existing state sector strategies and policy documents, coupled with local expert knowledge, should form the foundation for plan development. However, this doesn't mean that we are not seeking the best companies in the world, on the contrary, we want the best representatives in the sector to be involved in the project. We had several preliminary meetings with world-leading companies,

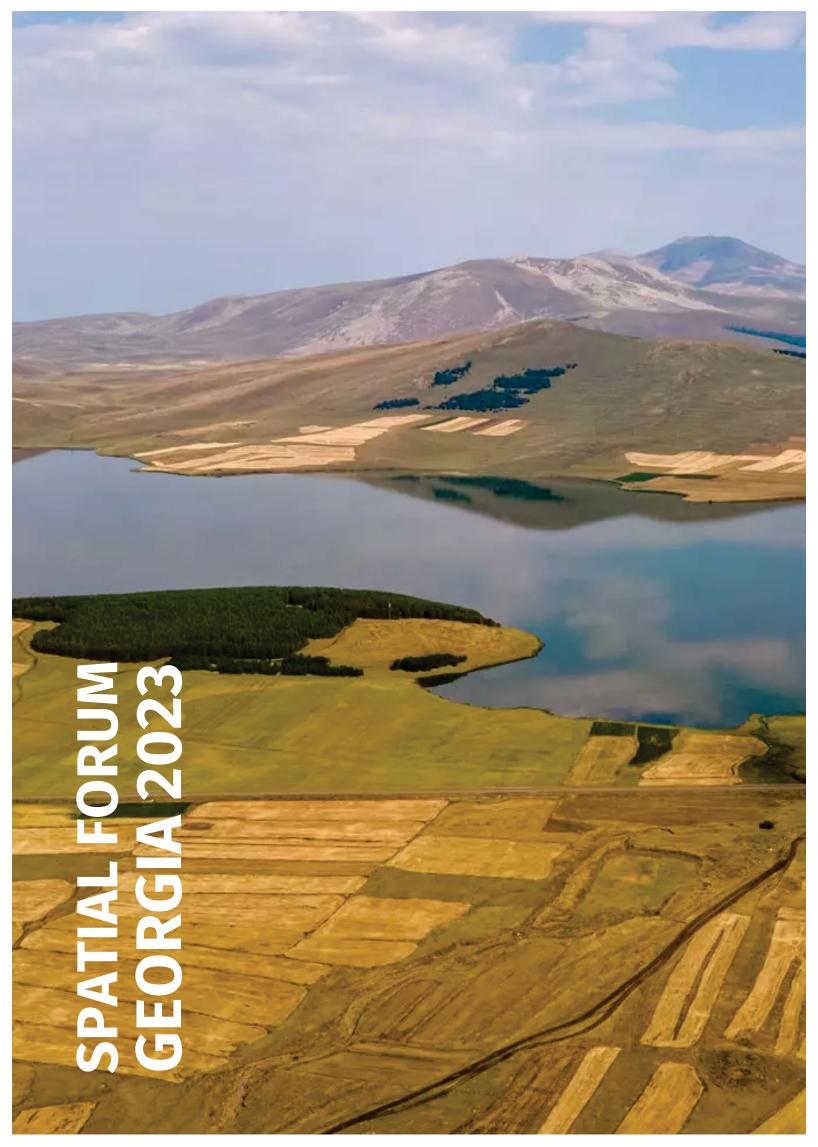
including ARUP, Burro Happold, KCap, MLA+, Atkins, and others. There's substantial interest on their part, and due to its specifics and scale, the project represents an interesting challenge for them.

What is crucial now is to continue working effectively on the task and then start the process of selecting the consulting consortium. It is critically important that all the necessary state agencies and local experts be actively involved in the process.

Many thanks to all participants!

We have an interesting road ahead to pass together.

SPATIAL FORUM - GEORGIA 2023 VISIT TO RESEARCH AREAS DAY ONE APRIL 25, 2023

Following the conclusion of the conference's first part, participating experts visited the municipality of Rustavi, to the east of the Tbilisi city agglomeration. As part of the informative tour, Ms. Nino Latsabidze, the Mayor of the Municipality, briefed them on the city's development prospects. The experts also learned about the energy potential and development opportunities in Gardabani. During the introduction of both cities, special emphasis was placed on the utility of repurposing "brownfields"

with new functions, and the need to establish high-speed electric transportation that spans the agglomeration's scale.

Spatial Forum - Georgia 2023 Visit to research areas DAY TWO April 26, 2023

The second day of the forum was entirely dedicated to visiting research areas, this time in the western and northern directions. In Mtskheta, experts were able to assess firsthand the conditions of the de facto formation of the capital's agglomeration and discuss the importance of the intersection of Georgia's two main settlement axes - West and North. A tour of the Mukhrani Valley vividly demonstrated the severity of the challenges in this region of Georgia, which include the spontaneous process of converting valuable agricultural land for production and logistics functions due to the lack of spatial planning. At the same time, the experts visited Chateau Mukhrani, a tourism, recreational, viticulture, and winemaking demonstration center, that stands as an ideal counterexample to such development. The tour continued

northward to Gudauri, providing an opportunity for the experts to familiarize themselves with the natural resources, cultural heritage, and tourist-recreational potential of Eastern Georgia.

The second day of the forum clearly played a significant role - foreign experts had the opportunity to comprehend the reality firsthand, better understand the challenges and opportunities, and consequently, develop highly cogent recommendations in the following days.

SPATIAL FORUM - GEORGIA 2023 WORKING MEETING DAY THREE April 27, 2023

- Thomas Stellmach
- Michael von der Mühlen
- Ulrich Sierau
- Katja Schaefer
- **■** Fabienne Perucca
- Alan Jones
- Anthony Gad Bigio
- Hillmar von Lojewski
- Rafiq Mirzayev

After visiting research areas, all experts, around 60 Georgian and foreign experts were divided into six thematic groups. Before the meeting, the roles of the working group moderators and assistants were assigned before, regulations were established, and keynote speakers were confirmed. The groups were split into two sessions, allowing conference participants the opportunity to attend two groups. Georgian-English and English-Georgian simultaneous translation was provided in all working groups. To ensure maximum productivity within the thematic groups, the topics for discussion were pre-determined, and sent to Georgian and foreign experts as specific guiding questions. It was decided that the groups would be led by leading Georgian and foreign experts, with at least two international experts involved in each group. International experts were selected according to the topic of the working groups. Experts involved:

The decision to structure the forum into thematic groups stemmed from the necessity to address all system-

forming topics/directions/sectors/fields relevant to the development of Georgia's spatial development plan. Moreover, the establishment of six thematic groups was optimally determined, taking into account the potential for inter-group coordination, the composition of leading Georgian and foreign experts, organizational and logistical resources, and the conference's schedule - within a working day, two sessions were conducted, each with three groups.

Following is a brief overview of the issues discussed within the working groups, with regard to the task of developing Georgia's spatial development plan.

First Session

Working Meeting

Group #1

Subject: Transnational context, urbanization process, resettlement system Moderator Vladimer Vardosanidze (Georgia)

At this present stage of extensive globalization and restructuring of multilateral international relations, the strategic development vision of any country is intrinsically tied to the understanding of transnational contexts and the reflection of regional trends. Furthermore, the alignment of global trends with national sovereignty should also be taken into consideration. Such an approach yields results in the realm of "high politics" and macroeconomics, as well as functional-spatial perspective of the country's development. In this regard, growing importance

of the Black Sea region should be taken into account underscored, owing to its strategic, geopolitical, resource, and communication-transit potential. Reinforcing comprehensive, mutually beneficial functional-spatial relations of "neighborhood", cross-border relations of Georgia, in humanitarian, trade-economic, and external defense sectors is also essential. The spatial development plan of Georgia should address all these challenges.

The global historical process of urbanization has significantly influenced Georgia as well. However, during the period of independence, multi-factorial analysis, understanding, evaluation, planning, and management of its consequences have considerably lagged behind the actual ongoing process of urbanization. Physical (planning) forms of urbanization and its socio-economic manifestations should be considered in the working group - de facto formation of urban agglomerations (particularly the capital agglomeration), commuting mobility of the population, "rural-urban" interaction, etc.

The system of settlement forms the bedrock of Georgia's spatial development plan; this system encompasses several subsystems and presents a summarizing, balanced, and equitable picture of the country's development. Besides individual settlements of different ranks or profiles, the settlement system is constituted by the spatial-planning framework of the development ("urbanized corridors", development axes), areas and focal points of economic activities, protected areas, and locations and zones of tourist attraction (including resort and recreational areas, and zones). Diversified understanding of this issue, in terms of spatial organization, was one of the primary objectives of the conference.

Group #2

Subject: Transport and Engineering Infrastructure Moderator Nino Chkheidze (Georgia)

The significance of transport and engineering infrastructure lies in the fact that it forms a sort of framework for

the accommodation system, as a basement of all the other functional solutions to be established. It should be considered that this type of infrastructure, in addition to the forms realized today, encompasses the direction of small aviation, restoration of waterways and sea routes, expanding network of pipelines, energy system facilities, gas storage and village gasification, cable communications, international digital and electrical lines, etc. The task of providing continuous and high-quality water supply to all

Georgian settlements and, most importantly, the construction of wastewater treatment facilities requires special attention in the nearest future. All these infrastructural measures will functionally unite the entire territory of Georgia, improve the quality of life and economic potential of people in the regions, cities, and villages of Georgia.

Group #3

Subject: Economic Development

Moderators Etuna Munjishvili, Anthony Gad Bigio (US)

Economic development was discussed as one of the main defining parameters of Georgia's spatial development plan. The plan should be a document of a caliber that reflects the macroeconomic parameters of the country's development, as well as the dynamics of the welfare of each citizen of Georgia. In this regard, an adequately defined spatial organization of the country will have both a direct and indirect impact on economic processes. The group noted such a form of economic activity as Free Industrial Zones (FIZs) determined by

Georgian legislation, potential areas for special regime cross-border trade, dynamics of tourism, etc.

Second Session Working Meeting

Group #4

Subject: Spatial and Urban Development Laws, Institution and Policy Moderator Koba Kalichava (Georgia)

Peculiarity or difficulty, of developing Georgia's spatial development plan is determined by three main factors:

First, since 2019, a new legislative system of fully European orientation has been implemented in Georgia. Given that we haven't yet found templates of any reference value under these conditions, the creation of Georgia's spatial development plan should fulfill this function. It should become the best example of the practical realization of the idea of a new legal space.

Second, all those integrated and sectoral plan or policy documents, prepared at both the municipal and central level in Georgia, should be taken into consideration. Their number is not small. Therefore, in this context, a detailed examination of the legal environment requires special attention and an appropriate methodology.

Thirdly, the implementation of Georgia's spatial development plan, due to its supra-locality and multi-productivity, will affect the country's main domestic and foreign directions. Its normative consequences will necessarily intersect with many public and private interests. With this in mind, it will be crucial to conduct the process of reconciling interest at a high level and ensure the maximum involvement of potential groups.

Within the framework of this international conference, the fourth working group addressed the aforementioned issues in more detail. As a result of the discussions, a decision was made to write necessary instructions in the planning task in an instructional form, which will minimize the risks as much as possible and ensure the desired result.

Group #5

Subject: Social-Cultural Development and Housing Moderator Vladimer Vardosanidze (Georgia)

The socio-cultural development of a country has a spatial dimension. The political intent, declared at the highest level, was reflected in the concept of decentralization. In this context, it's important to georeference specific socio-cultural services—to understand and reflect in the plan the optimal and realistic time accessibility of specific services of different fields and levels in specific administrative-territorial units. Global practices provide significant examples of this, and the experience of foreign experts will greatly assist in achieving the final result.

Although the institution of housing broadly falls under the country's infrastructure, its separation and placement in the socio-cultural block was deemed necessary. The housing issue combines various aspects of public life such as demography, sociology, social psychology, law, economics, governance, environmental protection, urban planning, design, and construction. In Georgia's context, such a feature of the housing fund, acting on the principle of a "shared vessel" on the scale of the country or regions, and the diametrically opposite nature of the problems of urban and rural housing, as well as their functional connection and future development perspective should be marked out.

Group #6

Subject: Management of Natural Environment and Climate Change Moderator Maria Pia Ancora (ADB, Italy)

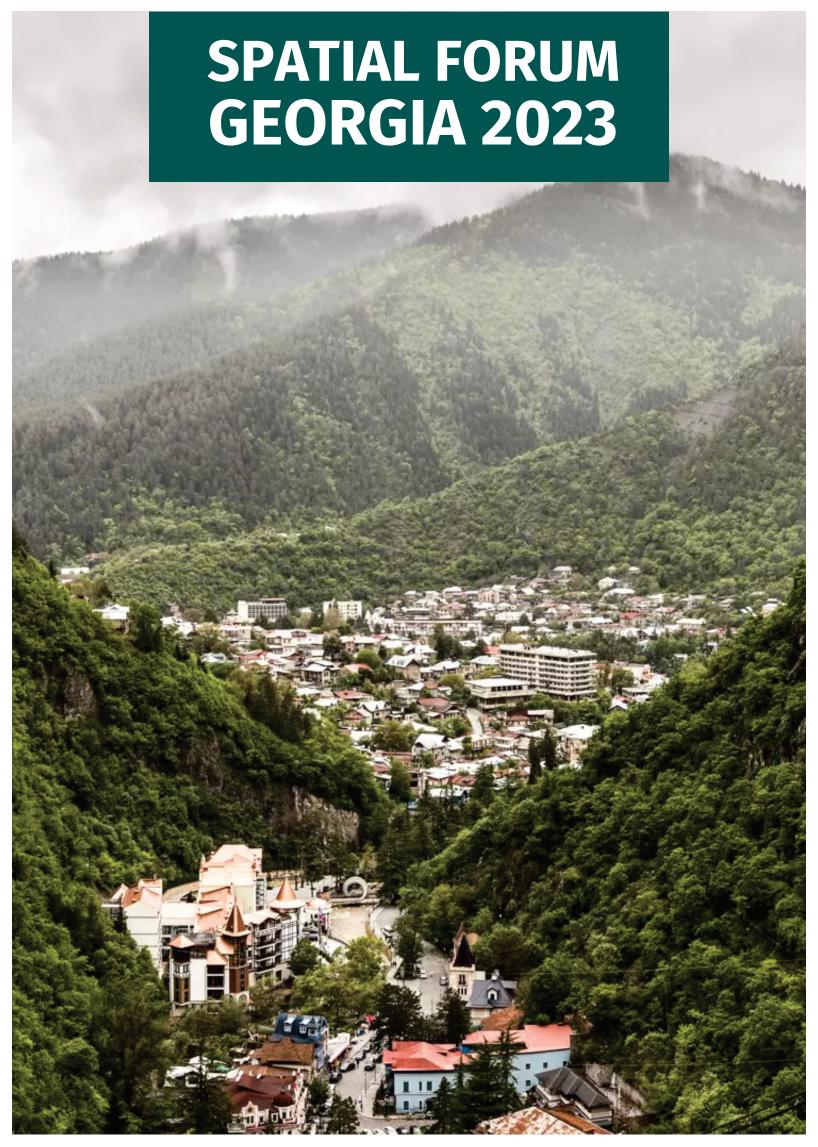
"Green Themes" have long held a leading role in public consciousness and in large-scale projects that are being implemented or ongoing in Georgia. Despite this, there remain problems of various scales, the algorithms of which need to be resolved in the process of developing Georgia's spatial development plan. It's especially important to harmonize this with infrastructural or other sectoral interests at the initial stage of planning a protected area, which can only be effective in the spatial planning format. Issues such as water pollution, including the Black Sea and coastlines, and despite some progress, the territorial optimization of municipal solid waste management remain subjects of discussion.

Mitigating and managing climate change is only possible at the national level and higher transnational scales. Aspects of this direction relevant to Georgia include droughts and desertification (in Eastern Georgia); stormy rains and potential sea level rises (Western Georgia). A general threat is the reduction of water resources as a result of glacier melt, which affects many aspects of public life.

All groups were tasked with preparing profile conclusions and recommendations. The conclusions and recommendations prepared were combined and presented to all conference participants in the form of a unified presentation. The presentation was followed by a discussion in Q&A format.

CLOSING

DAY FOUR April 28, 2023

The fourth day of the conference was entirely dedicated to the preparation of the final document – the Terms of Reference for Georgia's spatial development plan with participation of experts who had been working in different groups. Georgian and foreign experts developed core principles of Georgia's spatial development plan, using international experience and examples of the best practices as a base. Experts in thematic groups prepared final resolutions and followed by the summarizing presentation by the end of the day.

SUMMARY OF THE FORUM

Background. An intergovernmental commission responsible for spatial planning and Spatial and Urban Development agency was established in 2022, with primary goal to develop the first National Spatial Development Plan. During the Spatial Forum, the Terms of Reference (TOR) was in the preparation process and therefore, the experts were given draft version of TOR. The international and national experts gathered on the third day for the working sessions, their inputs were reflected in the revised version of the TOR.

The draft project of the TOR covers areas such as geography and topography, demography and society, urban system and settlements, climate change adaptation and mitigation, regional integration and transnational context, transformative and blue-print projects, jobs and human capital, natural assets and landscape, cultural heritage and identity, governance and institutional challenges.

The proposed approach for the NSPD is to cover the territory of Georgia (69,700 km²) with the associated Exclusive Economic Zone in the Black Sea. It will follow the legal requirements of Georgia and Spatial Planning, Architectural and Construction Activities Code, as well as international best practices. NSDP will consider the climate change impacts, risks and vulnerabilities. During the preparation process, it is important to ensure consultations with stakeholders, who will be involved according to their qualification. The consultant will also transfer technical knowledge and know-how to SUDA and other State Agencies.

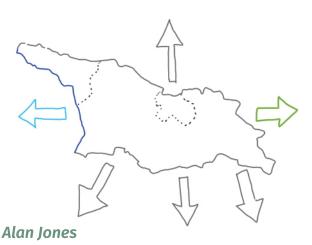
NSDP will be developed in four main phases:

RESEARCH AND DIAGNOSIS: HOW WE UNDERSTAND GEORGIA TODAY.

VISION AND STRATEGY: WHERE WE SEE GEORGIA IN 2040. CONCEPT PLAN: HOW WE WANT TO ACHIEVE THE VISION.

FINAL PLAN: GEORGIA TODAY, IN 2040 AND HOW TO MAKE IT HAPPEN.

SUMMARY OF EXPERTS WORKING GROUPS

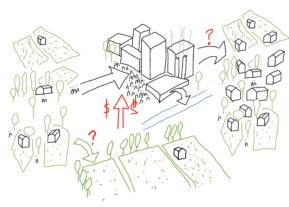
Active discussions in the six thematic working groups enabled to point out important features of Georgia, reveal some possible future issues, and devise recommendations for the TOR and share best practices.

WORKING GROUP #1. TRANSNATIONAL CONTEXT, SETTLEMENT SYSTEM, URBANIZATION PROCESS

The NSDP preparation should help to harmonize Georgia's territorial hierarchical structure, looking at national, regional and municipal scales, being compatible with the EU system.

It would be advisable to establish dialogue on spatial planning issues with neighboring countries, to look at common interests and possible challenges, common goals and instruments and to identify bilateral cross-border projects and initiatives in the future.

It will be important to analyze the existing and new paths of spatial development, in particular incompatible interests of the sectors. Once identified, they should be

localized and spatialized, and some specific analysis ('deep dives') should focus into these hot spots. For the temporarily occupied areas of Abkhazia and Tskhinvali region, it is recommended to employ scenario planning and developing options.

And as a general advice, the stakeholders should consider linking national level planning with regional and municipal levels, and to think about local implementation. Enabling robust stakeholder participation is very important for the NSDP analysis and propositions.

WORKING GROUP #2. TRANSPORT AND ENGINEERING INFRASTRUCTURE

Georgia has an ambition to be the transit hub for Euro-Asian trade and transport. The transit corridors will change the structure of the country. Therefore, it will be important to study their economic impact, and the positive and negative aspects of strategic facilities location. The NSDP could consider the spatial impact of connectivity and transport infrastructure (e.g., on biodiversity, on limited access of villages) as well as related national integration issues.

Analysis of different scenarios as a transit country as well as the potential of attracting business sector, value added and potential jobs created will be a key to give strategic recommendations. The strategic choice of a model of development will have an impact on the connectivity and transport system: Georgia could either prioritize an equal development of all regions, or focus on specific areas as engine of growth, with adequate redistribution mechanisms for other territories.

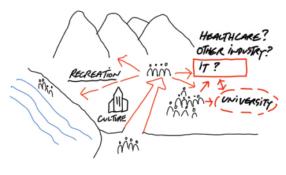
The large capacity potential of the railways, roads and ports, including in the Black Sea, and the immense unexploited hydro resources should be considered. The NSDP may also analyze the integration of civil aviation, looking at safety and protection areas around international airports, local aerodromes, radars and navigation instruments, and the potential locations for heliports.

The analysis can also consider the linkage possibility of transportation with the access to social services, connection of cultural and landscape elements in the regions. It is important to study public transport issues and connection to secondary centers within agglomeration and regional scales.

The data collection at the start of the process is crucial. It is advised to use integrated planning methodology, considering different sectoral strategies, and the integration of environmental impacts. Such as, cooperation and dialogue between the State Agencies will be a key condition of success.

WORKING GROUP #3. ECONOMIC DEVELOPMENT

INTEGRATED AMROACH TO CONNECTED ISSUES

Alan Jones

The spatial analysis will help to identify potential areas for land purchase or land development, "suitable zones/limited zones". This is useful to seek for spatial talents and assets for new economic development, uplift and/or stabilize existing economic areas; redevelop and relabel brownfield areas.

The transformation of 'old economies' into sustainable and viable economies is a real opportunity for Georgia. Economic investments in the "must go-areas" should be supported by the large scale infrastructure investments. It is also crucial to consider the interconnection of economic development with all other sectors.

In the long term, the spatial planning process will enable local authorities to foster local economic development on their own. It is recommended to endow cities with tax revenues at least proportional to the economic activities, and to strengthen local authorities via additional budgets and qualified personnel.

WORKING GROUP #4. SPATIAL AND URBAN PLANNING LEGISLATION, INSTITUTION AND POLICY

The NSDP team will examine approved and ongoing spatial and urban plans or projects at the municipal or central government levels. As the NSPD will serve as the highest hierarchical spatial document, the study could include proposals to align lower hierarchical documents.

It will be fundamental to identify main issues related to NSDP approval and implementation, and to develop recommendations for institutional development of SUDA based on the international best practices.

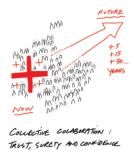
It is advisable to make the NSDP structure and content general, to avoid too many amendments in the long-term perspective. Whether the NSPD is a mandatory or a recommendatory document, it will have to be discussed with stakeholders directly involved in its implementation.

The NSDP is the opportunity to identify the agglomeration scale. It will be important to develop methodologies and criteria on how to effectively plan for such a scale. It could be also reasonable to develop proposals to identify administrative boundaries between municipalities, and to make decisions to increase develop solutions to increase involvement of the municipalities and local population in planning and administrative process.

WORKING GROUP #5. SOCIO-CULTURAL DEVELOPMENT AND HOUSING

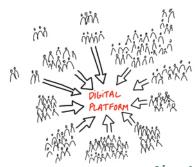
Along with the NSDP preparation, a recommendation is to develop a national level housing policy, and establish a national level housing agency. Identifying the needs of a social and affordable rental housing policy and market is very important. In the long term, the government can deal with the difference between urban and rural housing issues through decentralization policy, and economic and financial instruments. Unregistered settlements, a flexible policy should be used to avoid migration to the centers. The housing sector needs orientation on the best practices, and to implement flexible taxation and guarantees systems.

Alan Jones

The protection and promotion of villages as historical-cultural and economic phenomenon was discussed as well as the need to provide villages with traditional land use resources such as pasture, arable land and forest. The NSDP could also include areas of intangible cultural heritage practices and their mapping.

WORKING GROUP #6. ENVIRONMENT AND CLIMATE CHANGE MANAGEMENT

Climate change and environmental sustainability should be seen as drivers of positive and sustainable economic development, rather than a constraint. The low-carbon transformation for climate mitigation is an opportunity to develop a green economy, and climate adaptation considerations are fundamental to ensure technical and financial sustainability of all sectoral strategies and the overarching spatial development. A close dialogue with the Ministry of the Environment Protection and Agriculture - as well as with civil society through communication and awareness

Alan Jones

campaigns, can enable this shift in perspective and a smooth implementation of the spatial plan. It is important to strike a balance between the political urgency of developing the plan and the need for sufficient minimum consultations.

Digital tools. To ensure efficiency and transparency in the planning process, sectoral data should be publicly available in a standardized format. Collecting thematic maps from various government agencies could be difficult and it may be solved by satellite imagery processing. Meantime, SUDA is encouraged to seek support from government agencies and donors to promote the development of the integrated and comprehensive web-based mapping tool (Estonian example of geoportal https://geoportaal.maaamet.ee/eng/).

It is important to ensure accuracy and consistency of the terms throughout the documents. As the NSDP will ultimately be a legal document to which lower hierarchy plans will refer to, it is important that the terms used to be fully consistent with the existing legal references (e.g., reference to the National Spatial Data Infrastructure), and develop the NSDP glossary to provide source reference in the cascaded master plan to embed such solutions at their scale (e.g., "nature-based solutions").

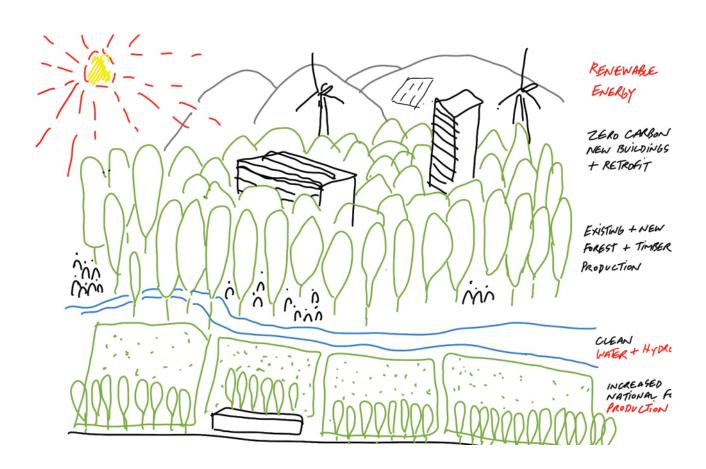
The scope of the Strategic Environmental Assessment (SEA) should be defined, and it is advised that SUDA consults with the Ministry of Environment Protection and Agriculture of Georgia and the Ministry of Internally Displaced Persons from the Occupied Territories, Labor, Health and Social Affairs of Georgia. The NSDP will have to consider key legislative documents which in some cases have not been approved yet (water, energy, and climate laws) because certain development scenarios would be affected by these laws (e.g., provisions on catchment basins). The group also concurred on the need for a "deep-dive" study on the coastal areas, considering vulnerability to climate change and to anthropogenic pressures.

GENERAL RECOMMENDATIONS

In addition, the experts recommended the development of a digital mapping platform dedicated to the NSDP. It will serve as a base for decision making, can guide strategic plans and establish a transparent and up-to-date communication and information tool. Such platform will help to understand and classify Georgian settlements and infrastructural objects (ports, highways, airports etc.). It could also enable monitor spatial developments and performance indicators in the future.

As a conclusion, participants agreed that NSPD is a complex and delicate task which requires enough times, especially in the research and analytical phase. It is important not to rush the process, to allow for the Plan to truly contribute to a long-term, sustainable economic transformation. To secure trust and support on the process, this should be highly transparent, starting with procurement aspects.

Alan Jones

VIEWS OF THE INVITED EXPERTS ABOUT THE FORUM

KATJA SCHÄFER, INTER-REGIONAL ADVISOR UNITED NATIONS HUMAN SETTLEMENTS PROGRAMME (UN-HABITAT)

As Habitat's Inter-Regional Advisor for Eastern Europe, South Caucasus and Central Asia, I express my delight in participating in the "Spatial Planning - Georgia 2023" forum as a keynote speaker. I was able to discuss the localization of Sustainable Development Goals and the New Urban Agenda in Georgia while considering global approaches and their applicability to the country. Moreover, I accompanied technical experts from Georgia and abroad on a field trip to important urban areas in the country. This experience helped them understand the challenges and opportunities in Georgia, as well as the government's development targets and available resources for creating and implementing a National

Spatial Development Plan (NSDP). Drawing from the knowledge of urbanization contexts in other countries in the region, we were able to identify opportunities for knowledge exchange among transitioning countries in Eastern Europe, the South Caucasus, and Central Asia.

The Spatial Forum in Georgia brought together various stakeholders involved in urban development, including government representatives, civil society organizations, academia, private sector, and development partners. The forum facilitated extensive sharing of the NSDP objectives and fostered discussions, awareness, and consensus among urban professionals towards a common goal. It encouraged both formal and informal engagement, emphasizing the importance of broad stakeholder participation. The event also highlighted the need for regional consultations and commitment by local communities, private sector, and tourism operators to leverage territorial planning for regional prosperity and national growth. The Urban and Spatial Agency's enthusiasm to lead the process is encouraging a whole-of-government and whole-of-society approach, learning from best practices applicable to Georgia. The Spatial Forum is envisioned as an ongoing exchange platform, extending beyond the conceptualization phase of the NSDP to encompass its implementation and progress monitoring. Furthermore, the development of a National Urban Forum template could enhance understanding and ownership of well-managed urban development, benefiting both Georgia as a whole and its individual residents.

The well-conceptionalized and implemented NSDP can contribute to balanced and sustainable development in Georgia, hereby fostering economic growth, social inclusion, and environmental resilience in rural and urban areas. It provides a strategic vision and policy framework to guide urban planning, investments, and governance, ultimately benefiting the overall development and well-being of the country.

The NSDP can have a significant impact on the overall development of Georgia in several ways:

Sustainable Urban Development: The NSDP aims to provide a framework for promoting sustainable development across the rural - urban continuum, both in rural and in urban areas. It helps addressing environmental challenges, such as pollution, waste management, and resource consumption. By integrating principles of sustainability, the NSDP can foster long-term resilience, reduce the ecological footprint of human settlements, and promote the efficient use of resources.

Economic Growth:

Cities and urban areas are often engines of economic growth. The NSDP can stimulate economic development by promoting investment in infrastructure, attracting businesses, and creating employment opportunities. It can also support innovation, entrepreneurship, and the development of vibrant urban economies that contribute to overall national economic growth.

Social Inclusion and Equity:

Human settlements within a system of cities and rural areas often face social challenges, including poverty, inequality, and social exclusion. The NSDP can address these issues by promoting inclusive development and ensuring access to basic services, affordable housing, healthcare, education, and social amenities for all residents. It can strive to reduce disparities between different neighborhoods or regions within Georgia, enhancing social cohesion and improving the quality of life for all.

Efficient Urban Planning:

The NSDP provides a coordinated approach to urban planning and development. It helps streamline processes, enhance coordination between different levels of government, and ensure efficient land use. By promoting compact and well-connected human settlements, rural areas and cities, it can reduce urban sprawl, minimize transportation congestion, and optimize the allocation of resources. This leads to improved infrastructure, better public transportation, and a more functional and livable urban environment.

Environmental Resilience:

Climate change and environmental risks pose significant challenges to rural areas and cities alike. The NSDP can integrate climate resilience and environmental sustainability into urban planning and design. It can promote green infrastructure, renewable energy, low-carbon transportation, and efficient waste management systems, making cities more resilient to climate change impacts and reducing their carbon footprint.

THOMAS STELLMACH

TSPA Director

Visiting Professor Urban Design and Urban Studies, BTU Cottbus

I was, as an urban planner with a focus on strategic integrated spatial planning, invited to help improving the quality of the Terms of Reference for the NSDP. I hope that my practical experience with projects of that scale helped to lead to a plan that will have a real impact for a better future of Georgia.

I think the forum achieved three important objectives:

to make the public - both private and professional - aware of SUDA and the NSDP to bring together both national and international experts to discuss planning in Georgia, creating professional networks and friendships to have a substantial discussion on priorities, processes and methods for planning Georgia.

It will be an opportunity to keep the direction of the NSDP on track, internationally discussed, and scrutinized - both to keep it in the conversation and to employ cutting edge methods.

HILMAR VON LOJEWSKI

Councilor for urban development, construction, housing and transport at the German Association of Cities

As an urban planner and expert in transformation policies and their practical application I had been asked by giz to join the consultancy team and name potential contributors from the German side. We jointly tried to advise SUDA in adjusting parts of the TOR for the tendering of the National Sustainable Development Plan NSDP.

The drafting of an NSDP requires widespread contributions by the relevant stakeholders and participation of local bodies, economy, civil society, institutes and related ministries in order to generate a spirit of "planability" and the acceptance of a guideline plan for spatial, environmental and economic development.

The SFC should inform about the forthcoming of the NSDP contents, see to adjust its contents to immediate and changing needs and spread the message that an NSDP is not an instrument of control and limitation but rather serves as an encouragement for foreign and local investments at the right location in Georgia for a long-term purpose, embetters the environmental situation for large areas of the countries, triggers and supports local and regional initiatives for a self driven development process and even serves as a uniting document which reflects a large variety of different

interests and perceptions of what the economic, environmental and social development of Georgia should look alike.

ULLRICH SIERAU

Former Mayor of Dortmund, Germany Independent Consultant for Companies, Administrations, Political Parties and **Civil Society Initiatives**

GEORGIA 2040

Georgia should have a good reputation as the place to be in Asia and as a meeting place between East and West, North and South. Those, who are on transit through the country, usually realize, that it is a better option to stay (instead of travelling onwards) and to enjoy the amenities that are offered in form of food and drink, of landscape, historic sites and hospitality. Georgia is one of the future destinations in the world.

The aim of future political work, economic development and civic engagement should be the establishment of Georgia as an economically successful and globally respected location to which Georgian people return from the diaspora and people from all over the world would like to spent their lifetime.

The NSDP has a crucial function for the achievement of this vision. The NSDP has to clarify and define the spatial prepositions and potentials, where this future success story should and could be based on. Sustainability is to be fostered during the transformation process. All stakeholders have to keep in mind the "quadriga of sustainability" of economic development, ecologic dimension, social welfare and civic engagement and acceptance. So it has to be an outbalanced process between the four "horses" of the quadriga. Only if they walk in the same dynamic way being coordinated by the government and the society as the quadriga drivers it finally will be successful and reach the above described aim. above described aim.

There is a dialectic relationship between the NSDP and the economical, ecological, social and civic development: if there is an economic need for space, it should be provided through the NSDP and other (land use) plans. But the NSDP has to take care, that not too much space is used or even wasted for economic purposes, if it is of a certain ecological value or it is needed for housing purposes. The NSDP has to outline an optimized spatial system of different spatial needs and uses.

The settlement structure should be a polypolar one. Of course, Tbilisi will be dominant, but living conditions in smaller city and the countryside must be improved in order to give Tbilisi a relief from the existing development pressure, which harms its quality of live: look on the transport and mobility problems or the overloaded social and technical infrastructure not taking into account the prices of a square meter of to be built. To take development pressure from the capital there has to be an intensive comprehensive effort for the whole country in order to improve the infrastructure as well as the living and income conditions.

In order to achieve a system of goals an informal stakeholder dialog system should be established. It is considered to be a pre step before a formal NSDP is established. All the information you get through an informal stakeholder process will be very useful for the detection of hidden spatial problems and not yet articulated civic attitudes. If there are conflicts, you become aware of them in time and there is enough time to find solutions - at least more time than already being in the formal legislative process.

The time you invest for the informal part of the planning process you will save and get paid back in the future formal planning process, as there are no more crucial problems and conflicts. Then the process of decision making is much smarter. Usually, the enemies of participation and transparency claim the opposite. But this is usually to hide their interests and

What should be the economic columns Georgia should profit from? Tourism, agriculture, renewable energy production and research and development in a variety of scientific fields (as energy production, pharmacology, natural diversity and developed agriculture). Technology centers should be the hubs for Georgian innovation, that the world waits for.

Ecologically Georgia has a lot of assets with the diversity of the Black Sea and the Caucasus mountain ranges, plenty of water and wind for the production of energy from renewable sources, the biodiversity is globally relevant and should be sheltered.

For the social dimension Georgia needs more education and jobs, more housing and more national and individual income, that should be generated through the above mentioned (and other) economic activities.

Last but definitely not least the whole process of decision making for NSDP and die economic, ecologic and social dimension should be highly participative and transparent. Civic society should be considered as a partner of administration and political bodies. The more participation and transparency you realize the more the projects are qualified and the more acceptance and applause you will get for the results and the projects. That is the profit that comes out of sustainable processes.

The planning system has to be a servant to the people, not a kind of abstract imperator to them. It is not the system, it is the result, the outcome of the system, that should make (hopefully everybody) happy.

I am deeply convinced, that Georgia is one of the top places to be in the world, perhaps the country may become the Switzerland of Middle Asia (not only because of the wonderful – and higher – mountains). The potential is existent. It is more than a decade until 2040. The time must be used for progress and sustainable development. All partners will be positively surprised about the wonderful results.

NINO CHKHEIDZE

Professor of the Faculty of Architecture, Urbanism and Design of the Technical University of Georgia

In the context geo-political, transnational, socio-economic or technological processes, Georgia has attracted significant interest from many international organizations. These developments will undoubtedly bring substantial changes to the country's economic geography and key strategic conditions. One pressing question is how these processes will affect Georgia's settlement system and its spatial orientation. It is a significant challenge. In this light, the urgency of developing and implementing Georgia's spatial development plan becomes apparent.

As for the Spatial Forum, it's certainly a significant event for Georgia, considered as a key part of the country's spatial planning process. Generally and in specific instances, the forum serves as a unique platform for discussing strategic planning methodologies and mechanisms, as well as offering a venue for constructive discourse on critical strategic plan and complex project issues.

The forum demonstrated how leading local and international experts, can come together for one goal and foster interdisciplinary communication. This is not only beneficial for urban planners, but also for professionals across related fields, such as economists, geographers, sociologists, transport specialists, ecologists, etc. The forum provided a rare opportunity for people from various professions to interact, exchange views, engage in discussion, debate, find common ground, and reach a consensus on key issues. The process was highly productive and concluded successfully.

The forum offered a platform for discussion to those who understand today's challenges and have a strategic vision for the future of Georgia—those who can become the main agents of modernization.

The success of the Forum and its outcomes are greatly attributed to effective planning, organization, and the execution of its program. One of the merits of the Forum can be considered the delineation of each thematic line, addressing relevant issues through various discussion panels, preparing presentations on discussion topics, organizing brief introductory tours of the research areas, and so on.

Such a format aids in strengthening the trust of Georgian citizens, academic communities, civil society, and businesses towards the government and reinforcing civil unity, which is crucial for Georgia today.

I hope that the Forum will become an annual event and serve as an effective tool for making strategic decisions. Moreover, it will contribute to the sustainable development of Georgia and its regions, and the proper settlements of the Georgian people.

GIORGI KIPIANI Architect, Full Professor of Technical University of Georgia

An international conference initiated by the Spatial and Urban Development Agency was held with the goal of understanding the structure of tasks and the methodology for developing Georgia's spatial development plan. The conference included both foreign and Georgian experts. The experts were working in the thematic groups. I was involved in the economic and legislative groups. The results of the discussions in individual working groups were were summarized into a high-quality document, high-quality document, which can serve as the foundation for future work on the spatial development plan of Georgia.

The relevance of the conference topic is evident. Both the 2005 law and the 2019 code highlight the importance of a unified spatial understanding of the country, which should be an essential prerequisite for the development of further spatial and urban planning projects. Therefore, the agency's initiative is fully commendable.

At the same time, I foresee a certain risk: specifically, in the course of work, the project is likely to be inundated with many crucial and less crucial facts, along with many interesting and less interesting arguments and conclusions. Consequently, this abundance of information and judgments could replace the set of necessary decisions for which this document is intended, and which should guide the country's development in the upcoming years. The approach to the project should not be like a plan, where individual details are important, but more like a scheme, where principled decisions are paramount. Thus, it should be named the "General Scheme of Spatial Planning of the Country", as was suggested in the 2005 law.

Another consideration is that the project on which we shall work is a complex endeavor involving many contributors. For its effective organization, it's crucial to understand the sequence of topics to be discussed. In specific, subjects related to the economic development should be defined initially, which should then be harmonized with the requirements of the ecological and social spheres. This, in turn, influences the setting of practical tasks for the development of the agricultural sector, the determination of conditions for the growth of the country's regions, agglomerations, and individual cities, and the formulation of other critical topics of the development. Therefore, we should adopt the 2025 program, although it should be geared towards the realization of practical actions, unlike its predecessor.

Hence, there is a considerable amount of work ahead. I would like to express my gratitude to Mr. Ioane Menabde, Head of the Spatial and Urban Development Agency, his deputy Mr. Zurab Tsiklauri, and the entire Agency for initiating the project that is extremely challenging yet very important for the country. I wish everyone contributing to this initiative success and hope it culminates in an appropriate degree of achievement.

ZURAB BAKRADZE Urban Planner

The re-initiation of spatial planning in Georgia and its regions (not necessarily administrative regions) by the political elite is a critical and encouraging step.

The establishment of relevant Legal Entity under Public Law presents a significant challenge for its leadership and staff, primarily due to the lack of a clear policy for spatial planning in Georgia, and secondarily due to the scarcity of appropriately skilled professional personnel. However, I believe that confronting such a challenge with seriousness and dedication will surely yield positive results.

I was involved in two working groups:

1) Transport and Engineering Infrastructure and 2) Spatial Planning Legislation, Institutional Arrangement, and Policy groups.

In the first group, there was a tendency towards a rather abstract, one could say technocratic, approach to the spatial planning of Georgia (for instance, an overemphasis on Georgia's transit function contrasted with its traditional, small-scale spatial planning that is still effectively operational; a drive to construct large hydro power plants despite their destructive impact on existing cultural landscapes).

The work of the second group, despite exhibiting a significantly higher professional standard, was characterized by a so-called "neoliberal" model, focused on the legal and institutional aspects of spatial planning. It is worth noting that representatives from some significant agencies did not take part in the conference.

Despite the aforementioned shortcomings, the conference played a critical role in raising the professional community's awareness about Georgia's spatial planning issues.

VLADIMER (LADO) VARDOSANIDZE Professor, Technical University of Georgia

Despite the landmark importance of the conference, it is unjustified to present it as a standalone, separate event, like a "subject unto itself", absent from existing historical and sectoral contexts. The concept of analyzing the country's space didn't emerge in a vacuum.

In fact, the idea of functional-spatial organization throughout Georgia was initiated by the document approved in 1978 -

"Regional Settlement Scheme of Georgian SSR 1991-2001". After gaining independence, for obvious reasons, this scheme lost its relevance in political and economic terms and was no longer mentioned.

During this period, LEPL "Habitat Georgia", with the effort of architect-urbanists, developed a fundamental analytical-diagnostic document - the national report "The State of Urban Development of Georgia - 2000". Based on this document, according to the decree #252 of the President of Georgia Eduard Shevardnadze, dated June 9, 2003, the Ministry of Urbanization and Construction of Georgia, along with the interested organizations, was tasked to "...develop the urban planning scheme of Georgia (the concept of urbanization and settlement)" by the end of the 3rd quarter of 2004, considering the data of the national report. However, the developed events of the "Rose Revolution" in November 2003 and the subsequent damaging idolization of ultra-liberal market relations eradicated the very idea of regulating Georgia's spatial arrangement and urban discipline. The authorities' voluntarism prevailed in urban planning, giving unconditional priority to fleeting goodwill, and dismissing professional opinions. The results are striking and will follow Georgia's recent history for a long time to come.

Recently, with the backdrop of an improving socio-economic situation in the country, there has been growing interest in organizing the physical environment through spatial and urban development plans in large cities and municipalities. This beneficial trend is supported by both the central government and international and foreign donor organizations. In 2018, the Georgian government began the systematic organization of the country's urban development by adopting the "Georgian Code of Spatial Planning, Architectural, and Construction Activities" and its related normative acts. Despite the shortcomings of this package, a new legal framework was created for the sector.

From an institutional standpoint, the establishment of the Spatial and Urban Development Agency of Georgia within the Ministry of Economy and Sustainable Development represents an important step forward. Effective and long-term support for the newly formed agency from the Central Executive Government was expressed when the Government of Georgia issued Resolution #604 in December 29, 2022 - "On the establishment of the Governmental Commission for the Development of the General Scheme of Spatial Arrangement of Georgia 'Georgia 2030'", as a replacement for the Government of Georgia's Resolution #89 dated March 9, 2015. The priority of this topic is confirmed by the fact that the Chairman of this commission is the Prime Minister of Georgia.

Additionally, the Parliament of Georgia remains a "bottleneck" for the institutional strengthening of the field, where the Committee on Economy and Economic Policy, the scientific-advisory council, and the sectoral working group did not pay significant attention to this important aspect of the country's development until recently.

The Spatial and Urban Development Agency identified the development of the "plan" as an urgent priority for its activities from the outset, taking steps consisting of successive stages. The first key step in this direction has been taken - in accordance with the methodology of developing a "plan" as defined by the Georgian legislation, an expert hired by ADB - Ms. Fabienne Perucca (France) - was assigned to draw up the first draft of the concept preceding the "plan". Most importantly, the outline of the concept presented by her is discussed in the widest possible circle of Georgian and foreign specialists. In this regard, holding a broad conference was considered a key stage.

The conference was preceded by a preparatory period. During this time, the format of the conference, the participants and speakers were determined, the schedule was planned - sessions, work in thematic groups, field tours, preparation of conclusions and recommendations, a summary presentation, and a press conference.

POST-CONFERENCE EVENTS

The conference stirred public and professional interest in the pressing issues of spatial development in Georgia. This, along with the discussion of the draft of the technical task of the concept of the spatial development plan of Georgia and the development of recommendations, was an ancillary goal of the conference. In accordance with the principle of the "snowball effect", it led to a number of significant events. Among these, the initiative announced on May 31 by the Committee of Sectoral Economy and Economic Policy of the Parliament of Georgia regarding the investigation of the effectiveness of the Code of Spatial Planning, Architectural and Construction Activities of Georgia is particularly notable.

- The 13th forum of local economic development held in Tbilisi on May 30-31, under the title "Sustainable development green, smart, business-friendly", paid significant attention to the issues of urban development
- The Spatial and Urban Development Agency was invited to the UN-Habitat headquarters in Nairobi, Kenya. There, the main directions, specific opportunities, and formats of urban development in Georgia were discussed
- GeoStat had an opportunity to reflect additional questions related to the design of the spatial development plan of Georgia in the questionnaire for the 2024 general census of the population and housing of Georgia, as far as possible

